

Prepravný poriadok autobusovej dopravy

v zmysle § 7 písm. a) v spojení s § 4 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej doprave“)

Oddiel I Základné ustanovenia

Čl. 1 Úvodné ustanovenia

- (1) **Prepravný poriadok** obsahuje prepravné podmienky dopravcu, ktoré sú súčasťou návrhu dopravcu na uzavretie prepravnej zmluvy a po jej uzatvorení je jeho obsah súčasťou zmluvných práv a povinností účastníkov zmluvy, pričom v prípade pravidelnej autobusovej dopravy sú ich súčasťou aj cestovný poriadok a tarifa. Prepravný poriadok je dopravca povinný zverejniť na svojom webovom sídle a iným vhodným spôsobom. Ak v prepravnom poriadku nie je uvedený deň začiatku platnosti, prepravný poriadok je platný odo dňa jeho zverejnenia na webovom sídle.
- (2) **Dopravcom** je prevádzkovateľ cestnej dopravy na základe povolenia na výkon povolania prevádzkovateľa osobnej cestnej dopravy, resp. príslušnej dopravnej licencie na pravidelnú autobusovú dopravu odo dňa jej právoplatnosti, oprávňujúce ho na poskytovanie dopravných služieb verejnosti na základe prepravnej zmluvy, a to v osobnej doprave na základe zmluvy o preprave osôb.
- (3) Dopravcom na účely tohto prepravného poriadku je subjekt s nasledovnými identifikačnými údajmi:

obchodné meno: **Cestovná kancelária DAKA, s. r. o.**

IČO: 47 550 783

sídlo: Veterná 43, 931 01 Šamorín

zapísaná: Obchodný register Okresného súdu Trnava, oddiel: Sro, vložka číslo 37330/T

webové sídlo: www.ckdaka.sk

telef. kontakt: 02/44 555 000

e-mail: info@ckdaka.sk

Čl. 2 Vymedzenie základných pojmov

- (1) **Preprava** je činnosť, ktorou sa priamo uskutočňuje premiestňovanie osôb a vecí (batožiny, živých spoločenských zvierat alebo autobusových zásielok) autobusmi.
- (2) **Prepravná zmluva** je zmluva o preprave uzavretá medzi dopravcom a cestujúcim, či inou právnickou alebo fyzickou osobou, pre ktorú sa preprava uskutočňuje (prepravcom).
- (3) **Cestujúci** je osoba využívajúca dopravné služby dopravcu, ktorú musí dopravca prepraviť na základe uzavretej prepravnej zmluvy v súlade s prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovným poriadkom a tarifou.
- (4) **Batožina** je ľahko prenosná vec prepravovaná súčasne s cestujúcim podľa príslušných prepravných podmienok, v prípade cestovnej batožiny na základe batožinového lístka, ako dokladu o prevzatí batožiny dopravcom na prepravu.
- (6) **Autobusová zásielka** je zásielka (vec, súhrn vecí alebo živých spoločenských zvierat, ktoré dopravca prevzal od odosielateľa na prepravu spravidla s príslušnou prepravnou listinou – prepravným listom) prepravovaná na autobusovej linke pravidelnej autobusovej dopravy bez prepravujúcej sa osoby.

- (7) **Autobusová linka** je miestne, funkčne alebo organizačne vymedzený súhrn autobusových spojov dopravcu, ktorými sa zabezpečuje pravidelná dopravná obsluha určených miest po priestorovo vymedzenom úseku dopravnej cesty medzi určenými zastávkami a v stanovených intervaloch na základe udelenej dopravnej licencie.
- (8) **Spoj** je cestovným poriadkom alebo inak časovo a miestne určené jednotlivé dopravné spojenie dopravcu medzi určitými miestami na ich dopravnú obsluhu s určenými podmienkami a rozsahu prepravy.
- (9) **Cestovný poriadok** je súhrn údajov dopravcu o vykonávaní dopravy v určitom časovom období obsahujúci údaje potrebné na informovanie verejnosti o jednotlivých autobusových linkách a o spojoch na nich, najmä zoznam zastávok a časy príchodov jednotlivých spojov na ne a odchodov z nich, prípadne o konkrétnych podmienkach prepravy cestujúcich, batožiny, živých spoločenských zvierat a autobusových zásielok na jednotlivých spojoch autobusovej linky, o cestovnom, príplatkoch a zľavách z neho a o iných úhradách a službách súvisiacich s prepravou cestujúcich, spracovaný podľa osobitného predpisu.
- (10) **Tarifa** upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou všetkých skupín cestujúcich a psa so špeciálnym výcvikom, s prepravou batožiny a živých spoločenských zvierat prepravovaných spolu s cestujúcim a s prepravou autobusových zásielok, ako aj podmienky, za ktorých sa sadzby cestovného a ostatných cien uplatňujú. Tarifa obsahuje všetky úhrady, ktoré súvisia s podnikaním dopravcu vrátane sankčnej úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom.
- (11) **Cestovný doklad** je cestovný lístok, preukaz, miestenka alebo iný doklad podmieňujúci platnosť cestovného lístka, resp. na ktorého podklade sa môže uskutočniť preprava cestujúcich a ich batožín v súlade s prepravným poriadkom, cestovným poriadkom a tarifou.
- (12) **Cestovný lístok** je druh cestovného dokladu oprávňujúceho cestujúceho na prepravu z nástupnej zastávky do cieľovej zastávky prepravy a potvrdením o uzatvorení zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného a prípadne aj dovozného, a to v papierovej podobe alebo v elektronickej podobe. Ustanovenia prepravného poriadku o cestovnom lístku sa primerane vzťahujú aj na miestenku a batožinový lístok.
- (13) **Miestenka** je druh cestovného dokladu oprávňujúci cestujúceho na obsadenie príslušného miesta v autobuse konkrétneho spoja autobusovej linky dopravcu, pričom preprava je prípustná len spolu s platným cestovným lístkom, či iným určeným cestovným dokladom.
- (14) **Vypravenie cestujúceho** sú úkony dopravcu a cestujúceho súvisiace s platením cestovného (dovozného, prípadne označením cestovného, batožinového lístka), zaobstaraním miestenky, predložením cestovných dokladov a ich kontrolou a prevzatím batožín na prepravu.
- (15) **Cestovné** je cena za prepravu osoby (cestujúceho) určená tarifou alebo zmluvne dohodnutá medzi dopravcom a objednávateľom.
- (16) **Dovozné** je cena za prepravu vecí (batožiny, živých spoločenských zvierat; v prípade autobusových zásielok prepravné) určená tarifou alebo zmluvne dohodnutá medzi dopravcom a objednávateľom.
- (16) **Osádka autobusu** sú zamestnanci dopravcu, ktorí vykonávajú činnosti súvisiace s jazdou autobusu a s prepravou osôb a vecí.
- (17) **Oprávnený zamestnanec dopravcu**, ktorý má právo dávať cestujúcim pokyny a príkazy na účel zaistenia ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, je vodič alebo iný člen osádky autobusu alebo iný zamestnanec dopravcu poverený výkonom kontroly (ďalej len „revízor“) alebo organizáciou dopravy (ďalej len „dispečer“).
- (18) **Zdravotne postihnutou osobou** alebo osobou so zníženou pohyblivosťou je akákoľvek osoba, ktorej pohyblivosť pri využívaní dopravy je znížená v dôsledku akéhokoľvek telesného postihnutia (zmyslového alebo pohybového, trvalého alebo dočasného), duševného postihnutia alebo poruchy, alebo akejkoľvek inej príčiny zdravotného postihnutia, alebo v dôsledku veku a ktorej stav si

vyžaduje primeranú pozornosť a prispôsobenie služieb, ktoré sú k dispozícii všetkým cestujúcim, jej osobitným potrebám.

- (19) **Zrušenie** je neuskutočnenie prepravy pravidelnej autobusovej dopravy, ktorá bola pôvodne naplánovaná v cestovnom poriadku alebo neuskutočnenie zmluvnej prepravy dohodnutej medzi dopravcom a objednávateľom.
- (20) **Meškanie** je časový rozdiel medzi časom plánovaného odchodu alebo príchodu spoja pravidelnej autobusovej dopravy podľa cestovného poriadku alebo zmluvne dohodnutého času prepravy medzi dopravcom a objednávateľom a skutočným časom odchodu alebo príchodu spoja alebo vykonania prepravy.
- (21) **Identifikačné údaje cestujúceho**, ktoré je povinný poskytnúť za účelom vymáhania cestovného, sankčnej úhrady alebo náhrady škody, sú meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti.

Čl. 3

Druh prevádzkovej cestnej dopravy

- (1) Podľa tohto prepravného poriadku dopravca prevádzkuje osobnú autobusovú cestnú dopravu v rozsahu:
 - a) pravidelná autobusová doprava (prímestská pravidelná autobusová doprava, vnútroštátna diaľková pravidelná autobusová doprava a medzinárodná diaľková pravidelná autobusová doprava),
 - b) osobitná pravidelná doprava,
 - c) príležitostná doprava.
- (2) Pravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb pre vopred nevymedzený okruh osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich na autobusovej linke, ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify. Súčasťou pravidelnej autobusovej dopravy je preprava príručnej batožiny, prípadne aj cestovnej batožiny, živých spoločenských zvierat a autobusových zásielok, ak tento prepravný poriadok alebo cestovný poriadok príslušnej autobusovej linky neustanovuje inak. Pravidelnou dopravou z hľadiska dopravnej obslužnosti územia je mestská doprava, prímestská doprava a diaľková doprava.
- (3) Osobitnou pravidelnou dopravou je pravidelná doprava pre vopred dohodnuté skupiny cestujúcich s vylúčením ostatných cestujúcich, najmä doprava zamestnancov do zamestnania a zo zamestnania a žiakov a študentov do vzdelávacích zariadení a späť. Uskutočňuje sa na základe zmluvy medzi dopravcom a objednávateľom prepravy po dohodnutej trase s dohodnutými zastávkami v dohodnutej periodicite.
- (4) Príležitostná doprava sa uskutočňuje na základe dohody s objednávateľom príležitostnej dopravy ako jednorazová zmluvná preprava dohodnutej skupiny cestujúcich po dohodnutej trase s dohodnutými zastávkami.

Čl. 4

Rozsah poskytovaných dopravných služieb

- (1) Dopravnými službami sú v osobnej doprave preprava cestujúcich a ich batožiny a súvisiace služby, najmä informačné služby poskytované cestujúcim, systém rezervácie a predaja cestovných lístkov a miesteniek, služby poskytované cestujúcim pred začiatkom prepravy a počas nej, či preprava autobusových zásielok.
- (2) Rozsah poskytovaných služieb zo strany dopravcu vyplýva najmä z ponuky dopravných spojení s určenými podmienkami a rozsahu prevádzky uvedených cestovnom poriadku, v tomto prepravnom poriadku a tarife alebo v zmluve medzi dopravcom a objednávateľom prepravy.

Oddiel II

Práva a povinnosti účastníkov zmluvy o preprave osôb

Čl. 5

Zmluva o preprave osôb

- (1) Zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas spolu s batožinou cestujúceho za podmienok určených týmto prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj v cestovnom poriadku a tarife. Potvrdením o uzatvorení zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného je cestovný lístok.
- (2) Ak má cestujúci batožinu, prepravuje ju dopravca buď spoločne s ním a pod jeho dohľadom, alebo oddelene. Ak sa batožina prepravuje oddelene, je dopravca povinný dbať, aby sa prepravila do miesta určenia najneskôr v rovnaký čas s cestujúcim.
- (3) Zmluvu o preprave osôb uzatvára cestujúci s dopravcom momentom nastúpenia cestujúceho do autobusu dopravcu. Nastúpením do autobusu vyjadruje cestujúci svoj neodvolateľný súhlas s podmienkami prepravy dopravcu obsiahnutými v tomto prepravnom poriadku a v pravidelnej autobusovej doprave aj v cestovnom poriadku a tarife.
- (4) V rámci vypravenia cestujúceho na prepravu je cestujúci povinný uhradiť dopravcovi najneskôr bezprostredne po nastúpení do autobusu určené cestovné (a v prípade prepravy cestovnej batožiny aj dovozné) podľa tarify a cestovného poriadku u člena osádky autobusu alebo sa mu preukázať dokladom o úhrade realizovanej už pred nastúpením do autobusu.
- (5) V prípade úhrady cestovného (a prípadne aj dovozného, či ďalších úhrad súvisiacich s prepravou cestujúceho) cestujúcim v prospech dopravcu realizovanej už pred nastúpením do autobusu, je dopravca pri splnení prepravných podmienok určených týmto prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj v cestovnom poriadku a tarife povinný uzavrieť s cestujúcim zmluvu o preprave osôb pri nastúpení cestujúceho do autobusu. Inak je za podmienok určených týmto prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj v cestovnom poriadku a tarife, alebo za podmienok určených v obchodných podmienkach pre predpredaj alebo rezerváciu cestovných dokladov, či iného dôvodu a spôsobu poskytnutia finančných prostriedkov dopravcovi zo strany cestujúceho pred uskutočnením prepravy, dopravca povinný po vyžiadaní zo strany cestujúceho zaplatenú úhradu za nevyužitú prepravu bezodkladne vrátiť, ak nie je ďalej uvedené inak (napr. čl. 12 ods. 12).
- (6) Čas prepravy začína momentom nastúpenia cestujúceho do autobusu a končí až bezprostredne po vystúpení cestujúceho z autobusu. Cestujúci je povinný počas celého času prepravy byť schopný preukázať uzavretie zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného platným cestovným lístkom, ako aj iným cestovným dokladom podmieňujúcim platnosť cestovného lístka, resp. na ktorého podklade sa môže uskutočniť preprava cestujúceho a jeho batožiny v súlade s prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovným poriadkom a tarifou.
- (7) Právo na prepravu vzniknuté cestujúcemu zo zmluvy o preprave osôb je voči cestujúcemu splnené ukončením prepravy v rozsahu zmluvy o preprave osôb. Za splnenie zmluvy o preprave osôb voči cestujúcemu sa považuje aj vykonanie prepravy v inom ako zmluvnom rozsahu, pokiaľ došlo k vylúčeniu cestujúceho z prepravy oprávneným zamestnancom dopravcu alebo z iného dôvodu alebo okolností na strane cestujúceho.
- (8) Nevedomosť cestujúceho o prepravných podmienkach dopravcu určených v tomto prepravnom poriadku a v pravidelnej autobusovej doprave aj v cestovnom poriadku a tarife, nemá vplyv na platnosť zmluvy o preprave osôb uzavretej už samotným nastúpením cestujúceho do autobusu dopravcu a nie je ani dôvodom na odpustenie alebo zníženie úhrady cestovného a prípadne aj dovozného a sankčnej úhrady pri preprave cestujúceho s nepreukázaním sa platným cestovným lístkom.

Čl. 6

Povinnosti dopravcu v pravidelnej doprave

(1) Všeobecné povinnosti dopravcu sú:

- a) prevádzkovať autobusovú dopravu podľa tohto prepravného poriadku,
- b) označiť každé prevádzkované vozidlo svojím obchodným menom a autobus na autobusovej linke tiež údajom o východiskovej nástupnej zastávke a cieľovej výstupnej zastávke, prípadne aj údajmi o zastávkach medzi nimi, pri autobusoch vybavených elektronickým zariadením na označenie smeru jazdy vozidla údajmi o cieľovej zastávke a nasledujúcej nácestnej zastávke podľa osobitného predpisu. Označenie autobusovej linky sa umiestňuje vpredu za čelným oknom vozidla;
- c) zabezpečiť technickú základňu vybavenú na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu, parkovanie a garážovanie autobusov a na starostlivosť o osádky autobusov, o cestujúcich a o veci v rozsahu poskytovaných dopravných služieb podľa osobitného predpisu,
- e) zabezpečiť, aby v každom prevádzkovanom autobuse bol doklad o udelenom povolení na výkon povolania prevádzkovateľa osobnej cestnej dopravy a v pravidelnej autobusovej doprave aj o dopravnej licencií na konkrétnu autobusovú linku,
- f) zabezpečiť, aby prevádzkované autobusy parkovali a garážovali v priestoroch technickej základne alebo v priestoroch určených obcou na tento účel,
- g) zamestnávať ako vedúceho dopravy len osobu, ktorá má osvedčenie o odbornej spôsobilosti; ak ide o osobu z iného členského štátu, uznanú odbornú kvalifikáciu a ak ide o cudzinca z tretieho štátu, aj osvedčenie vodiča a pracovné povolenie,
- h) zamestnávať len takých vodičov, ktorí absolvovali povinnú základnú kvalifikáciu alebo pravidelný výcvik, ak takej povinnosti podľa osobitného predpisu podliehajú,
- i) oznámiť dopravnému správnomu orgánu osobu, ktorú vymenoval za vedúceho dopravy, alebo zmenu v osobe vedúceho dopravy, zmenu údajov evidovaných v registri prevádzkovateľov, a ak ide o právnickú osobu, aj zmenu osoby, ktorá je jej štatutárnym orgánom alebo členom jej štatutárneho orgánu, a to do 15 dní od zmeny,
- j) oznámiť dopravnému správnomu orgánu evidenčné čísla vozidiel, ktorými disponuje,
- k) organizovať činnosť svojho vozidlového parku tak, aby zabezpečil návrat vozidiel do štátu usadenia podniku, najmenej každých osem týždňov odvtedy, čo ho opustia.

(2) Dopravca je okrem všeobecných povinností dopravcu povinný:

- a) prevádzkovať autobusovú dopravu podľa tohto prepravného poriadku,
- b) prevádzkovať pravidelnú dopravu na autobusovej linke v súlade s udelenou dopravnou licenciou, cestovným poriadkom po celý čas ich platnosti (ďalej len „prevádzková povinnosť“),
- c) prepravovať cestujúcich podľa tarify (ďalej len „tarifná povinnosť“) a vydať cestujúcemu cestovný lístok alebo ho zaevidovať v elektronickom systéme, ak sa na zaplatenie cestovného použilo elektronické médium,
- d) uzatvoriť zmluvu o preprave osôb s každým cestujúcim pripraveným na zastávke na trase autobusovej linky v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku (ďalej len „prepravná povinnosť“); to neplatí, ak je vyčerpaná kapacita autobusu podľa osvedčenia o evidencii, cestujúci nie je podľa prepravného poriadku spôsobilý na prepravu alebo prepravu na trase autobusovej linky dočasne znemožňuje aktuálny technický stav, priepustnosť cesty alebo bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky,

- e) počas prevádzkovania pravidelnej dopravy na autobusovej linke mať uzavretú s vlastníkmi, správcami alebo nájomcami autobusových staníc, na ktorých má podľa dopravnej licencie zastávku, zmluvu o úhrade za služby súvisiace s užívaním autobusovej stanice s vymedzením podmienok užívania, ak podmienky využívania priestorov a poskytovania služieb vrátane cenníka boli zverejnené,
- f) byť súčinný pri tvorbe integrovaných dopravných systémov, najmä spolupracovať s obchodnou spoločnosťou založenou na účel prevádzkovania integrovaného dopravného systému,
- g) starať sa o bezpečnosť, pohodlie a pokojnú prepravu cestujúcich a prepravu batožiny v súlade s týmto prepravným poriadkom a pri hromadnej preprave im umožniť používanie spoločenských a kultúrnych zariadení,
- h) zariadenie dopravcu vo vozidle (napr. rozhlasové zariadenie) používať takým spôsobom, aby nebolo na ťarchu cestujúcim,
- i) postarať sa o bezpečnosť a zdravie cestujúcich a o ochranu ich batožiny, o zabezpečenie prvej pomoci a o náhradnú prepravu, ak sú účastníkmi dopravnej nehody; ak u cestujúceho vznikne počas prepravy potreba lekárskeho ošetrovania a ak cestujúci nie je schopný sám alebo prostredníctvom inej osoby vyhľadať alebo privolať si lekársku pomoc, o privolanie lekárskej pomoci sa postará vodič alebo iný člen osádky autobusu,
- j) starať sa, aby vozidlá použité na prepravu cestujúcich boli čisté, v riadnom technickom stave a bolo v nich počas jazdy zabezpečené vetranie alebo klimatizácia, resp. kúrenie, k dosiahnutiu primeranej mikroklimy v priestoroch autobusu určených na prepravu cestujúcich,
- k) utvárať podmienky, ktoré umožňujú prepravu zdravotne postihnutých osôb alebo osôb so zníženou pohyblivosťou a zvyšujú pohodlie prepravy seniorov a cestujúcich s malými deťmi,
- l) ustanoviť postupy odbornej prípravy v oblasti problematiky zdravotného postihnutia, vrátane pokynov a zabezpečiť, aby ich zamestnanci vrátane vodičov, ktorí prichádzajú do priameho kontaktu s cestujúcou verejnosťou alebo otázkami s ňou súvisiacimi, absolvovali odbornú prípravu, prípadne boli poučení v tejto oblasti,
- m) označiť miesta v autobuse, na ktorých je vyhradená, resp. zakázaná, preprava určitého okruhu cestujúcich a na spojoch, na ktorých je možné zakúpiť miestenku, označiť sedadlá autobusu poradovým číslom,
- o) zreteľne označiť oprávnených zamestnancov dopravcu, ktorí sú pri preprave oprávnení dávať pokyny cestujúcim podľa čl. 2 ods. 17.
- p) zabezpečiť zverejnenie:
 1. prepravného poriadku na webovom sídle dopravcu a iným vhodným spôsobom,
 2. cestovného poriadku a jeho zmeny v dostatočnom predstihu najneskôr 10 dní pred začiatkom platnosti na webovom sídle dopravcu, na autobusových staniciach a zastávkach, prípadne aj iným vhodným spôsobom; dopravca je povinný zverejniť na svojom webovom sídle a na autobusových staniciach aj číslo nástupišťa, z ktorého autobus odchádza; to neplatí, ak táto informácia nie je vopred známa,
 3. tarify na webovom sídle dopravcu a zabezpečiť, aby sa aspoň základné údaje tarify sprístupnili verejnosti v cestovnom poriadku, a ak je to možné, aj v priestoroch autobusovej stanice a v autobusoch, a aby osádka autobusu a revízori boli schopní informovať cestujúcich o sadzbách a ostatných cenách pred začatím prepravy a počas nej,
 4. ako aj ďalších prevádzkových údajov a informácií potrebných pre cestujúcich (napr. najmä o zrušení autobusovej linky alebo o zmene jej trasy, o zmene prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify, prípadne o iných relevantných zmenách na autobusovej linke, a to najmenej 10 dní vopred, ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny; inak informuje neodkladne, len čo sa o nich dozvie), a to na webovom sídle dopravcu a prípadne aj v priestoroch prístupných verejnosti a podľa možnosti aj na zastávkach a v autobusoch,

- q) zabezpečiť, aby osádka autobusu alebo iné oprávnené osoby dopravcu poskytli cestujúcim potrebné informácie týkajúce sa podmienok ich prepravy, najmä ich práv a povinností pri preprave, priebehu prepravy, cestovného a dovozného, údajov o príchode a odchode spojov na autobusovej linke, možnosti prestupu na inú autobusovú linku alebo na iný druh dopravy a pod.,
 - r) zabezpečiť bez toho, aby boli dotknuté sociálne tarify, aby sa zmluvné podmienky a tarify, ktoré uplatňuje dopravca, poskytovali širokej verejnosti bez akejkoľvek priamej alebo nepriamej diskriminácie na základe štátnej príslušnosti konečného zákazníka alebo miesta usadenia dopravcov alebo predajcov cestovných lístkov v rámci EÚ,
 - s) zabezpečiť, aby vodič alebo iný člen osádky autobusu pri preprave ohlásil názov zastávky, zdržanie autobusu v zastávke, ak trvá viac ako 5 minút, ako aj jeho skrátenie oproti cestovnému poriadku, a to najneskôr pri zastavení autobusu na zastávke,
 - t) zabezpečiť na všetkých zastávkach autobusovej linky jej označenie a názov zastávky, označenie autobusovej linky a uverejnenie údajov o príchode jednotlivých spojov na zastávku a ich odchode a trvale ich udržiavať,
 - u) udržiavať zastávku, čakáreň a prístrešok pre cestujúcich a ďalšie priestory a zariadenia určené pre cestujúcich, ktoré zriadil, v prevádzkyschopnom stave a v čistote,
 - v) potvrdiť v cieľovej zastávke na požiadanie cestujúceho dĺžku meškania spoja, ak spoj meškal viac ako 20 minút; ak bol spoj zrušený, vydať o tom potvrdenie na východiskovej zastávke, nácestnej zastávke, a ak to nie je možné, v sídle dopravcu,
 - w) umožniť cestujúcim uplatňovať v súlade s týmto prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovným poriadkom a tarifou, svoje práva vyplývajúce z meškania alebo zrušenia spoja, prerušenia alebo nedokončenia prepravy.
- (3) Na povinne miestenkových spojoch má dopravca prepravnú povinnosť voči cestujúcim s miestenkami kúpenými pred nastúpením do autobusu. Cestujúceho bez miestenky možno prijať na prepravu, ak autobus nie je plne obsadený cestujúcimi s miestenkami a cestujúci zaplatí cestovné i miestenku vodičovi alebo inému oprávnenému členovi osádky autobusu.
- (4) Pri nedostatku miesta na prepravu v autobuse je dopravca povinný:
- a) prednostne prijať na prepravu cestujúceho s miestenkou alebo s už vopred zakúpeným cestovným lístkom,
 - b) následne prednostne prijať na prepravu cestujúceho, pre ktorého je podľa tohto prepravného poriadku alebo v pravidelnej autobusovej doprave aj v cestovnom poriadku vyhradené miesto v autobuse (napr. zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou spolu s ich sprievodcom alebo psom so špeciálnym výcvikom podľa čl. 10 ods. 2; prípadne tehotné ženy, cestujúci s malými deťmi, seniori a pod.),
 - c) oprávnený prednostne prijať na prepravu cestujúceho, ktorý preukáže vážne dôvody pre prednostné prijatie na prepravu alebo ktorý cestuje do vzdialenejších zastávok alebo miest, do ktorých nie je možné spojenie iným verejným hromadným dopravným prostriedkom.
 - d) prednostné právo na prepravu neuplatniť, ak je už kapacita autobusu plne obsadená

Čl. 7

Oprávnenia dopravcu voči cestujúcim

- (1) Dopravca je pred začatím prepravy oprávnený požadovať od cestujúceho úhradu cestovného a dovozného v prípade prepravy batožiny cestujúceho, za vykonanie prepravy vo výške a forme v súlade s tarifou a splnenie prepravných podmienok podľa tohto prepravného poriadku a v pravidelnej autobusovej doprave aj podľa cestovného poriadku.

- (2) Dopravca je pred začatím prepravy a počas nej oprávnený prostredníctvom oprávnených zamestnancov dopravcu podľa čl. 2 ods. 17 dávať pokyny a príkazy cestujúcim na účel zaistenia ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorí sú povinní ich uposlúchnuť.
- (3) Vodič, iný člen osádky autobusu a revízor sú oprávnení:
- a) vylúčiť z prepravy cestujúceho, ktorý napriek upozorneniu neuposlúchne pokyn alebo príkaz podľa ods. 2, poruší povinnosť podľa prepravného poriadku, neoprávnené sa zdržiava v autobuse, svojím správaním ohrozuje bezpečnosť prepravy, narúša pokojnú a pohodlnú jazdu autobusu, znečistí autobus alebo obťažuje cestujúcich, ako aj osobu nespôsobilú na prepravu podľa tohto prepravného poriadku,
 - b) uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, povinnosť zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu, alebo preukázať svoju totožnosť a poskytnúť údaje potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady a takéhoto cestujúceho z prepravy vylúčiť, ak cestujúci na mieste cestovného a sankčnú úhradu nezaplatí a súčasne odmietne poskytnúť identifikačné údaje potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady; obdobne platí v prípade cestujúceho, ktorý poškodil alebo znečistil autobus a nezaplatil na mieste paušálnu sumu náhrady škody alebo náhradu za vyčistenie autobusu, či poškodenie dopravného zariadenia dopravcu. Ak skutočná výška škody na autobuse alebo dopravnom zariadení dopravcu spôsobená cestujúcim presahuje výšku takejto paušálnej náhrady, dopravca má nárok a cestujúci povinnosť jej úhrady v plnej skutočnej výške;
 - c) vylúčiť z prepravy cestovnú batožinu, príručnú batožinu cestujúceho, ak sú prekážkou bezpečnej alebo pokojnej a pohodlnej prepravy, najmä ak obťažujú cestujúcich alebo ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä kapacita autobusu alebo je ich preprava vylúčená týmto prepravným poriadkom alebo v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovným poriadkom a tarifou. V prípade, že takúto skutočnosť cestujúci zatají pred začatím prepravy, resp. bude zistená až počas prepravy, je v takomto prípade osádka autobusu oprávnená k vylúčeniu danej batožiny z prepravy vrátane vylúčenia povinnosti ďalšej prepravy cestujúceho, ktorému táto batožina patrí, a to bez nároku na vrátenie cestovného a dovozného tomuto cestujúcemu;
 - d) vylúčiť z prepravy cestujúceho porušujúceho ustanovený zákaz fajčenia vo vozidlách osobnej dopravy, požíva v autobuse alkoholické nápoje, omamné látky alebo psychotropné látky alebo je zjavne pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok už pred nástupom na prepravu, ako aj osôb, ktoré pre chorobu, mimoriadne znečistenie odevu alebo z iných relevantných dôvodov môžu byť ostatným cestujúcim alebo osádke autobusu na ťarchu,
 - e) vylúčiť z prepravy cestujúceho, ktorý nesplnil pri nástupe do autobusu alebo neplní počas prepravy v autobuse stanovené podmienky prepravy vyplývajúce z protiepidemických opatrení orgánov verejného zdravotníctva na ochranu verejného zdravia a pod.
- (4) V prípadoch podľa ods. 3 je dopravca oprávnený prerušiť vykonávanú prepravu až do okamihu opustenia autobusu cestujúcim, ktorého konanie oprávňuje dopravcu na jeho vylúčenie z prepravy. Cestujúci, ktorý bol podľa ods. 3 vylúčený z prepravy, nemá nárok na náhradnú prepravu späť do východiskovej zastávky jeho prepravy a na vrátenie zaplateného cestovného a dovozného tak za realizovanú časť prepravy, ako ani na náhradu cestovného a dovozného za nevykonanú časť prepravy.
- (5) Vylúčenie cestujúceho z prepravy po jej začatí je dopravca povinný uskutočniť tak, aby sa neohrozilo zdravie alebo bezpečnosť osoby vylučovanej z prepravy. Vylúčiť z prepravy osobu pred dovŕšením jej 15. roku veku mimo intravilánu obce je neprípustné. Osádka autobusu rozhodne s ohľadom na bezpečnosť a plynulosť prepravy a cestnej premávky, ako aj na ostatných cestujúcich a záujmy dopravcu, na ktorom mieste a čase bude vylučovaná osoba z prepravy vylúčená. V prípade mimoriadnych bezpečnostných opatrení je osádka vozidla oprávnená vylúčiť cestujúceho z prepravy a autobusu aj mimo autobusovej zastávky.
- (6) Cestujúci, u ktorého bolo na základe jeho podnetu dodatočne preukázané, že bol z prepravy vylúčený neprávom, má právo na vrátenie zaplateného cestovného a dovozného v plnej výške.

Čl. 8

Práva cestujúcich v pravidelnej doprave

- (1) Práva cestujúcich v diaľkovej doprave na autobusových linkách, ktorých trasa na území členského štátu EÚ medzi východiskovou a cieľovou zastávkou presahuje 250 km, upravuje Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (ďalej len „nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 181/2011“), pričom vybrané ustanovenia tohto nariadenia sa uplatňujú aj pri pravidelnej doprave, ktorej plánovaná vzdialenosť je menšia ako 250 km alebo tiež na cestujúcich využívajúcich príležitostné služby na území členského štátu EÚ.
- (2) Ak osobitný predpis neustanovuje inak, cestujúci má pri splnení prepravných podmienok určených týmto prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj v cestovnom poriadku a tarife, právo
 - a) na bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu autobusom spoja, na ktorý má cestovný lístok a miestenku až do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, a to riadne a včas. Cestujúci do dovŕšenia 6. roku veku je oprávnený na prepravu len v sprievode cestujúceho po dovŕšení 15. roku veku;
 - b) na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňujú prepravné podmienky alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny v tom istom autobuse,
 - c) požadovať od osádky autobusu a od dispečera potrebné cestovné informácie o podmienkach prepravy, ktorí sú povinní ich bezodkladne poskytnúť,
 - d) požadovať od osádky autobusu ohlásenie zastávky,
 - e) na vrátenie cestovného, ak sa neuskutočnila preprava, alebo na zľavu z cestovného, ak sa preprava uskutočnila oneskorene alebo dopravca nedodrжал svoje záväzky zo zmluvy o preprave osôb.
- (3) Cestujúci s miestenkou kúpenou pred nastúpením do autobusu má právo na vyhradené miesto podľa miestenky, ak je pripravený na nastúpenie pred odjazdom autobusu z východiskovej zastávky alebo v čase nastupovania do autobusu na nácestnej zastávke podľa cestovného poriadku.
- (4) V prípade výmeny autobusu pre technickú poruchu má cestujúci právo aj naďalej na konkrétne miesto vyhradené miesto podľa zakúpenej miestenky, avšak len podľa technických možností nového autobusu. Cestujúci berie na vedomie, že vyhradené miesto podľa zakúpenej miestenky sa nemusí číselne zhodovať s číselným označením nového autobusu, avšak dopravca sa zaväzuje k prideleniu nového miesta, čo najviac zhodného s umiestnením cestujúceho v pôvodnom autobuse.
- (5) Cestujúci má po zakúpení cestovného lístka a po nastúpení do autobusu právo obsadiť len jedno miesto na sedenie, resp. státie, pre seba, a to podľa aktuálnych kapacitných možností autobusu na spoji. Cestujúci, ktorý opustí svoje miesto bez toho, aby ho obložil, stráca naň právo; to neplatí v prípade miesta, na ktoré mu bola vydaná miestenka. Za obložené sa považuje miesto, na ktoré cestujúci položil časť odevu alebo iný vhodný predmet.
- (6) Cestujúci môže s povolením osádky autobusu zaujať miesto na sedenie, ktoré je náležite označené, že naň bola inému cestujúcemu vydaná miestenka z nácestnej zastávky. Pri príchode do tejto nácestnej zastávky je však povinný uvoľniť miesto cestujúcemu, ktorý sa preukáže platnou miestenkou na toto miesto. Uvedené nie je možné povoliť v prípade, ak by cestujúcemu po uvoľnení miesta cestujúcemu s miestenkou nezostalo miesto na státie z dôvodu obsadenia kapacity autobusu alebo nemožnosti prepravy stojacich cestujúcich.
- (7) Svoje práva pri preprave osôb vyplývajúce z tohto prepravného poriadku a v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovného poriadku a tarify, cestujúci uplatňuje voči osádke autobusu slušne a disciplinovane, a to bezodkladne, avšak v čase, keď autobus stojí na zastávke.

Čl. 9

Rozsah zodpovednosti a nárokov cestujúcich alebo prepravcov na náhradu škody alebo zľavu z ceny prepravy pri nevykonaní prepravy riadne a včas

- (1) Ak sa niektorý spoj zruší alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má prednostné právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej autobusovej linky alebo iným spojom inej autobusovej linky toho istého dopravcu. Ak to nie je možné v ten istý deň, cestujúci má právo na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky svojej prepravy a na vrátenie cestovného.
- (2) Oprávnenie podľa ods. 1 môže cestujúci využiť len v deň, na ktorý mu bol cestovný lístok vydaný. Ak sa cestujúci nemôže do cieľovej, prípadne späť do východiskovej zastávky svojej prepravy prepraviť v tento deň, je povinný si vyžiadať o tom písomné potvrdenie od osádky autobusu, ktoré ho na takúto bezplatnú prepravu oprávňuje ešte aj nasledujúci deň alebo pri najbližšej možnej príležitosti a za porovnateľných podmienok.

(3) Cestujúci, ktorý sa pri znemožnení dokončenia začatej prepravy prepravil späť do východiskovej zastávky svojej prepravy podľa ods. 1 alebo 2 má právo len na vrátenie zaplateného cestovného a dovozného. Ak sa cestujúci v takomto prípade neprepraví do východiskovej zastávky svojej prepravy, má právo na vrátenie rozdielu medzi zaplateným cestovným a dovozným a cestovným a dovozným za prejdený úsek medzi východiskovou zastávkou svojej prepravy a zastávkou najbližšou k miestu, od ktorého sa preprava znemožnila.
- (4) Cestujúci s platným jednorazovým cestovným lístkom má právo na vrátenie zaplateného cestovného a dovozného aj vtedy, ak upustil od prepravy preto, lebo sa niektorý spoj zrušil alebo neuskutočnil podľa cestovného poriadku (meškanie spoja z nástupnej zastávky v prímestskej doprave dlhšie ako 60 minút, v diaľkovej vnútroštátnej a diaľkovej medzinárodnej doprave dlhšie ako 120 minút), alebo ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, hoci bol pripravený včas na nastúpenie na prepravu pred odjazdom autobusu (ak však bola preprava cestujúceho napriek tejto skutočnosti realizovaná, má cestujúci právo len na vrátenie zaplatenej ceny za miestenku).
- (5) Ak sa preprava uskutočnila oneskorene zavinením dopravcu (v prímestskej doprave dlhšie ako 60 minút, v diaľkovej vnútroštátnej a diaľkovej medzinárodnej doprave do 250 km dlhšie ako 120 minút), cestujúci má právo na primeranú zľavu zo zaplateného cestovného a dovozného v zmysle tarify. Pri prepravách nad 250 km sa v prípade zrušenia alebo omeškania prepravy zapríčineného zo strany dopravcu postupuje podľa kap. IV nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 181/2011.
- (6) Ak cestujúcemu vznikne počas prepravy škoda na zdraví alebo škoda na príručnej batožine prepravovanej spoločne s ním alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, a ak je táto škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravy, zodpovedá za ňu dopravca podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov. Dopravca nezodpovedá za škody spôsobené okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v osobitnej povahe prevádzky autobusu, ktorým nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia (*vis maior*), ktoré možno požadovať alebo boli spôsobené okolnosťami na strane cestujúceho. Za škodu spôsobenú poškodením, odcudzením alebo stratou príručnej batožiny a vecí, ktoré má cestujúci spolu so sebou pod svojím dohľadom, dopravca nezodpovedá.
- (7) Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla na cestovnej batožine prepravovanej oddelene od cestujúceho alebo na autobusovej zásielke v čase od jej prevzatia do jej vydania po skončení prepravy podľa ustanovení o zodpovednosti pri nákladnej preprave. Ak bola škoda spôsobená cestujúcim, resp. prepravcom (odosielateľom alebo príjemcom), vadnosťou tejto batožiny alebo zásielky, jej obalu alebo balenia, osobitnou povahou tejto batožiny alebo zásielky alebo okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť, alebo preto, že cestujúci alebo prepravca neupozornil osádku autobusu na potrebu osobitného nakladania s touto batožinou alebo zásielkou, dopravca za škodu nezodpovedá. Dopravca nezodpovedá ani za škodu, ktorá vznikla na opustenej batožine. Za škody spôsobené oneskoreným dodaním zásielky, resp. neprepravením batožiny spolu s cestujúcim, dopravca zodpovedá do výšky zaplateného dovozného alebo prepravného primerane podľa ods. 1 až 5.

- (8) Pri strate alebo zničení cestovnej batožiny alebo autobusovej zásielky je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala táto stratená alebo zničená batožina alebo zásielka v čase, keď bola prevzatá na prepravu. Okrem toho je povinný znášať účelne vynaložené náklady vzniknuté v súvislosti s prepravou tejto stratenej alebo zničenej batožiny alebo zásielky. Pri poškodení alebo čiastočnej strate tejto batožiny alebo zásielky uhrádza dopravca sumu, o ktorú bola znehodnotená; ak je účelné vykonať opravu, uhrádza dopravca náklady opravy.
- (9) Dopravca zodpovedá za stratu alebo poškodenie invalidných vozíkov, iného vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti alebo asistenčných zariadení. Škodou za stratu alebo poškodenie nahradí dopravca alebo správca autobusovej stanice zodpovedný za danú stratu alebo poškodenie. Výška náhrady je rovná nákladom na nahradenie alebo opravu stratenej alebo poškodennej pomôcky alebo zariadenia.
- (10) Svoje práva pri preprave osôb musí cestujúci uplatniť u dopravcu bez zbytočného odkladu; ak sa práva neuplatnili najneskôr do šiestich mesiacov, zaniknú.

Čl. 10

Osobitné práva niektorých cestujúcich

- (1) Dopravca je povinný zabezpečiť, aby pre cestujúcich s osobitnými právami pri preprave boli v každom autobuse vyhradené a zreteľne označené najmenej dve miesta na sedenie.
- (2) Osobitné práva pri preprave a právo na vyhradené miesto majú zdravotne postihnuté osoby, osoby so zníženou pohyblivosťou, ich sprievodcovia a pes so špeciálnym výcvikom sprevádzajúci týchto cestujúcich. Pes so špeciálnym výcvikom sa prepravuje bezplatne a rovnako ako v prípade sprievodcu, podľa možností na mieste vedľa sprevádzanej osoby. Sprievodcom držiteľa preukazu ŤZP-S môže byť len osoba po dovŕšení 15. roku veku.
- (3) Pri preprave viacerých cestujúcich s osobitnými právami pri preprave, ako je pre nich vyhradených miest, vodič alebo iný člen osádky autobusu je oprávnený požiadať cestujúceho, ktorému osobitné práva pri preprave neprislúchajú, aby im uvoľnil miesto na sedenie. Osádka autobusu tak koná so zreteľom na oprávnenia požadovaného cestujúceho vyplývajúce pre neho zo zmluvy o preprave osôb, napr. so zreteľom na zakúpenú miestenku a pod.
- (4) Cestujúcemu, ktorý pred nastúpením do autobusu oznámi vodičovi, že má zníženú pohyblivosť alebo sa jedná o cestujúceho s detským kočíkom alebo invalidným vozíkom, umožní vodič bezpečné nastúpenie, prepravu i vystúpenie, a to spravidla podľa prevádzkových podmienok i s prípadnou asistenciou člena osádky autobusu alebo požiadania ostatných cestujúcich o poskytnutie pomoci týmto cestujúcim. Pri výstupe je takýto cestujúci povinný svoj zámer v dostatočnom predstihu pred príchodom do zastávky oznámiť vodičovi.
- (5) Ak nie je ďalej uvedené inak, dopravca nie je oprávnený odmietnuť, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nastúpiť osobe z dôvodu akéhokoľvek zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti a nie je oprávnený požadovať za rezervácie a cestovné lístky zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou dodatočné príplatky.
- (6) Dopravca môže odmietnuť vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nastúpiť osobe z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti:
 - a) aby splnil príslušné bezpečnostné požiadavky ustanovené medzinárodným právom, právom EÚ alebo vnútroštátnym právom alebo aby splnil zdravotné a bezpečnostné požiadavky ustanovené príslušnými orgánmi;
 - b) ak konštrukcia autobusu alebo infraštruktúra vrátane vybavenia autobusových zastávok a staníc fyzicky znemožňujú nástup, výstup alebo prepravu zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou bezpečným alebo z hľadiska prevádzky uskutočniteľným spôsobom.
- (7) Ak dopravca odmietne prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nastúpiť osobe z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti na základe dôvodov uvedených v ods. 6, dotknutú osobu informuje o akejkoľvek prijateľnej alternatívnej doprave

prevádzkovanvej dopravcom, resp. táto osoba môže požiadať, aby ju sprevádzala iná osoba, ktorú si sama zvolí a ktorá je schopná poskytnúť pomoc, ktorú zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou vyžaduje, aby sa prestali uplatňovať dôvody uvedené v ods. 6. Takáto sprevádzajúca osoba sa prepravuje bezplatne a podľa možností sa usadí vedľa zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou.

- (8) Tehotné ženy, cestujúci s malým dieťaťom na rukách a seniori majú v autobuse právo na miesto na sedenie. Pri nástupe týchto osôb je cestujúci v ich blízkosti povinný uvoľniť im svoje miesto na sedenie; to neplatí pre cestujúceho s miestenkou, ktorému sa uvoľnenie svojho miesta v takomto prípade odporúča.
- (9) Ak sú miesta na sedenie v autobuse plne obsadené, cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom môže zaujať len jedno miesto, keďže bezplatne prepravované dieťa má nárok na miesto na sedenie len do ich obsadenia platiacimi cestujúcimi; podmienky prípadnej bezplatnej prepravy spolucestujúcich detí určuje tarifa alebo cestovný poriadok príslušnej autobusovej linky.
- (10) Cestujúci môže vziať so sebou do autobusu ako príručnú batožinu detský kočík s dieťaťom, invalidný vozík, pokiaľ to vybavenie a obsadenie autobusu dovoľuje. Detský kočík a invalidný vozík musí byť vybavený účinnou brzdou, znemožňujúcou jeho samovoľný pohyb. Pri nástupe do autobusu má cestujúci s detským kočíkom s dieťaťom alebo s invalidným vozíkom prednosť pred cestujúcim s detským kočíkom bez dieťaťa.
- (11) Cestujúci s detským kočíkom alebo invalidným vozíkom môže nastúpiť do autobusu alebo vystúpiť z autobusu len s vedomím vodiča, tými dverami autobusu, ktoré sú pre tento nástup a výstup určené (označené príslušným piktogramom). Cestujúci je povinný detský kočík alebo invalidný vozík umiestniť na miesto určené na jeho prepravu označené piktogramom a zabezpečiť ho proti samovoľnému pohybu počas celej prepravy jeho zabrzdzením. V autobuse sa smie súčasne prepravovať len jeden detský kočík alebo jeden invalidný vozík. Vodič môže výnimočne povoliť prepravu ďalšieho detského kočíka alebo invalidného vozíka, pokiaľ to prevádzkové podmienky a obsadenie autobusu dovoľujú.
- (12) Ak to obsadenie autobusu umožňuje, cestujúci nachádzajúci sa na mieste určenom na prepravu detského kočíka alebo invalidného vozíka, je povinný pri nástupe cestujúceho s detským kočíkom alebo s invalidným vozíkom toto miesto uvoľniť.

Čl. 11

Povinnosti cestujúcich v pravidelnej preprave

- (1) Cestujúci je povinný
 - a) správať sa tak, aby neohrozil bezpečnosť prepravy, pokojnú a pohodlnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodil autobus a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečistil autobus a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich a osádku autobusu,
 - b) poslúchnuť pokyn alebo príkaz člena osádky autobusu alebo iného oprávneného zamestnanca dopravcu na zaistenie bezpečnosti cestujúcich a bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
 - c) nastúpiť do autobusu a vystúpiť z neho na zastávke, keď autobus stojí a vodič alebo iný člen osádky autobusu dá na to pokyn; nastúpiť alebo vystúpiť mimo zastávky možno len na pokyn vodiča alebo iného člena osádky autobusu,
 - d) zaplatiť cestovné a prípadne aj dovoznú a na výzvu vodiča, iného člena osádky autobusu, revízora alebo osoby poverenej výkonom odborného dozoru preukázať sa platným cestovným lístkom. Pri platbe túto cestujúci uskutočňuje s využitím platidla v nominálnej hodnote primeranej výške uhrádzanej čiastky zodpovedajúcej tarife alebo prostredníctvom elektronického média s dostatočným kreditom,
 - e) preukázať sa dokladom totožnosti na zaznamenanie identifikačných údajov potrebných na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady, ak sa pri kontrole cestovných lístkov nepreukáže

platným cestovným lístkom alebo ak cestujúci, ktorý poškodil alebo znečistil autobus, nezaplatil na mieste paušálnu sumu náhrady škody alebo náhradu za vyčistenie autobusu.

(2) Cestujúci je ďalej povinný

- a) byť v čase plánovaného odchodu spoja pripravený, aby na nástupnej zastávke bez zbytočného zdržania včas nastúpil do autobusu a podrobil sa plynulému vypraveniu cestujúceho a jeho batožiny s uzavretím zmluvy o preprave osôb v súlade s prepravnými podmienkami určenými v tomto prepravnom poriadku a v pravidelnej doprave aj v cestovnom poriadku alebo tarife. Za týmto účelom si najmä pripraví primeranú hotovosť alebo elektronické médium k bezhotovostnej platbe príslušnej tarify určenej výšky cestovného a dovozného, či cestovný lístok, resp. cestovný lístok vo forme elektronického média, ak si tento zadovážil už pred nástupom do autobusu, ako aj ďalšie cestovné doklady zodpovedajúce podmienkam jeho prepravy, a to napr. za účelom preukázania nároku na zľavu zo základného cestovného, či prípadnú bezplatnú prepravu a pod.;
- b) starať sa, aby na nástupnej zastávke včas nastúpil do autobusu a ak to podmienky na nástupnej zastávke umožňujú, tak v takom poradí, ako cestujúci na zastávku prišli (tým nie sú dotknuté pravidlá postupu pri nedostatku miesta na prepravu v autobuse podľa čl. 6 ods. 4) a aby pri výstupe bol dostatočne včas pripravený na výstupnej zastávke vystúpiť, prípadne dať v dostatočnom predstihu vodičovi znamenie o tomto zámere a aby aj vystúpil; v prípade nesplnenia týchto povinností dopravca nezodpovedá za nenastúpenie cestujúceho na prepravu, resp. že tento neukončí prepravu na zastávke, do ktorej sa mal zámer prepraviť a po ktorú zaplatil cestovné a dovozné, a to bez nároku na náhradu zaplateného cestovného a dovozného;
- c) nastúpiť do autobusu alebo z neho vystúpiť len na zastávke a ak autobus nie je v pohybe, pričom cestujúci nesmie pre príslušný úkon použiť dvere autobusu, ktoré sú označené pre použitie na opačný z týchto úkonov; cestujúci s detským kočíkom alebo invalidným vozíkom musí zámer nástupu/výstupu dopredu oznámiť vodičovi. V prípade dverí autobusu určených tak pre nástup, ako aj pre výstup cestujúcich, majú v zásade prednosť z autobusu vystupujúci cestujúci;
- d) ak ide o zastávku cestovným poriadkom určenú pre príslušný spoj len na znamenie alebo požiadanie, pri záujme nastúpiť dať včas zdvihnutou rukou znamenie vodičovi z nástupišťa zastávky alebo stáť na nástupišti zastávky tak, aby ho vodič autobusu mohol zreteľne vidieť; cestujúci v autobuse, ktorý chce v zastávke na znamenie alebo požiadanie vystúpiť, musí v dostatočnom predstihu pred zastávkou o svojom úmysle vystúpiť upovedomiť vodiča alebo mu dať včas znamenie vodičovi vnútorným dorozumievacím zariadením, ak ním je autobus vybavený;
- f) ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, na pokyn oprávneného zamestnanca dopravcu z autobusu vystúpiť a ak po pominutí dôvodov výstupu má cestujúci záujem v preprave ďalej pokračovať, na pokyn oprávneného zamestnanca dopravcu do autobusu opäť včas nastúpiť. Cestujúci je obdobne povinný z autobusu na zastávke dočasne vystúpiť za účelom umožnenia výstupu/nástupu iných cestujúcich alebo cestujúcich s detským kočíkom alebo invalidným vozíkom, ak to vyžadujú aktuálne prepravné podmienky v autobuse (napr. pri podstatnom naplnení autobusu aj stojacimi cestujúcimi a pod.). Takéto dočasné výstupy cestujúceho z autobusu nepredstavujú ukončenie prepravy cestujúceho a platnosti jeho cestovného lístka týkajúceho sa tejto uskutočňovanej prepravy;
- g) uložiť príručnú batožinu tak, aby nepoškodila interiér a zariadenie autobusu, odevy a inú batožinu ostatných cestujúcich, resp. nespôsobilu ujmu na zdraví žiadnemu z cestujúcich alebo členov osádky autobusu, a to nielen počas státia alebo jazdy autobusu, ale aj so zreteľom na možnosť prípadnej potreby náhleho brzdenia autobusu, či iné okolnosti, ktoré sa môžu vyskytnúť v cestnej premávke; za prípadnú škodu spôsobenú porušením tejto povinnosti zodpovedá cestujúci v plnom rozsahu,
- h) v autobuse zaujať voľné miesto na sedenie (v prípade vyhradeného miesta pre cestujúceho s miestenkou alebo cestujúceho s osobitnými právami pri preprave je miesto možné dočasne obsadiť za splnenia podmienok podľa čl. 8 ods. 4 a 5, resp. čl. 10 ods. 3, inak je týmto osobám vrátane tehotných žien, cestujúcich s malým dieťaťom na rukách a seniorov povinný miesto na

sedenie uvoľniť aj bez vyzvania oprávneným zamestnancom dopravcu podľa čl. 10 ods. 8 a 9; obdobne tak i v prípade miesta určeného na prepravu detského kočíka alebo invalidného vozíka podľa čl. 10 ods. 12), resp. na státie, ak podľa osvedčenia o evidencii vozidla je autobus určený i na prepravu stojacich cestujúcich. Cestujúci, ktorý v autobuse počas prepravy stojí, je povinný sa držať časti interiéru autobusu určenej na tento účel, a to takým spôsobom, aby počas prepravy v prípade náhlej zmeny rýchlosti alebo smeru jazdy autobusu bolo v maximálnej možnej miere zabránené úrazu samotného cestujúceho, ako aj ostatných cestujúcich, či členov osádky autobusu. Za zranenia vzniknuté nedodržaním tohto prepravného poriadku dopravca nezodpovedá. Ak je autobus vybavený sedadlom s bezpečnostným systémom (napr. bezpečnostným pásom), cestujúci je povinný ho použiť v súlade s osobitnými predpismi;

- j) dodržiavať zákaz požívania alkoholických nápojov, omamných a psychotropných látok a fajčenia v autobuse, v priestoroch staníc a zastávok, v čakárňach, v prístreškoch a na zastávkach, na krytých nástupištiach a v uzavretých verejných priestoroch súvisiacich s autobusovou dopravou určených pre cestujúcich, na otvorených nástupištiach do vzdialenosti štyri metre od vymedzenej plochy nástupísk s výnimkou priestorov vyslovene dopravcom na tento účel vyhradených a viditeľne označených,
- k) zdržať sa konania ovplyvňujúceho vedenie autobusu vodičom, ako napr. komunikovať s vodičom počas jazdy, kým je autobus v pohybe, resp. stojí mimo zastávky, vstupovať do priestoru autobusu vyhradeného pre vodiča, zdržiavať sa v priestore, v ktorom by bránil vodičovi vo výhľade a pod.,
- l) zdržať sa konania, ako napr.: násilné otváranie dverí; otváranie okien, ak je to príslušným pokynom alebo piktogramom zakázané; vykláňať sa z okien, prípadne dverí, autobusu; vyhadzovať odpadky a iné predmety z autobusu alebo nechať vyčnievať veci z autobusu; počas prepravy vo autobuse používať kolieskové korčule, dosky s kolieskami a podobné športové a rekreačné potreby alebo nosiť na chrbte batožinu, ktorá by prekážala ostatným cestujúcim v pohybe alebo zaujatia miesta na státie v autobuse; písať, spievať, hlučne sa správať, hrať na hudobnom nástroji v autobuse, verejne počúvať reprodukovánú hudbu a reč v autobuse, ktoré by bolo na ťarchu ostatným cestujúcim, vodičovi alebo členom osádky autobusu; nastupovať do autobusu, ktorý je plne obsadený v zmysle obsadenia kapacity autobusu určenej na prepravu podľa osvedčenia o evidencii vozidla alebo bol vodičom vyhlásený za obsadený z hľadiska aktuálnych prepravných a dopravných podmienok,
- m) pri nástupe do autobusu a počas prepravy v autobuse stanovené podmienky prepravy vyplývajúce z protiepidemických opatrení orgánov verejného zdravotníctva na ochranu verejného zdravia a pod.,
- n) Maloleté osoby nie je možné prepravovať v lone ani na kolenách. V prípade, že všeobecne záväzné právne predpisy vyžadujú splnenie osobitnej povinnosti súvisiacej s prepravou maloletých osôb (napr. zabezpečenie prepravy v detskej sedačke, resp. v obdobnom zadržiavacom zariadení) je cestujúci, resp. osoba sprevádzajúca maloletú osobu *povinná* zabezpečiť splnenie tejto povinnosti. Detské sedačky alebo podsedačky nie sú bežnou a povinnou súčasťou vybavenia autobusu.
- o) okrem pokynov a príkazov oprávnených zamestnancov dopravcu riadiť sa aj pokynmi dopravcu zverejnenými vo forme nápisov alebo piktogramov (napr. pokyny týkajúce sa nástupu a výstupu, držania sa, zákazov, či príkazov a pod.) v/na autobuse alebo dopravných zariadeniach dopravcu vrátane napr. priestorov staníc a zastávok, čakární, prístreškov, nástupísk, či iných verejných priestoroch súvisiacich s autobusovou dopravou určených pre cestujúcich.

Čl. 12

Cestovné lístky a miestenky a pravidlá ich platnosti

- (1) Cestovný lístok je potvrdením o uzatvorení zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného a prípadne aj dovozného, a to buď v papierovej podobe alebo v elektronickej podobe. Cestovný lístok v papierovej podobe obsahuje obchodné meno dopravcu, jeho identifikačné číslo a daňové identifikačné číslo, druh cestovného lístka, čas jeho platnosti, prevádzkový rozsah a sumu

zaplateného cestovného a prípadne aj dovozného, ako aj ďalšie údaje po zohľadnení predpisov o účtovníctve a o dani z pridanej hodnoty.

- (2) Cestovné lístky sú jednorazové. Jednorazový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na jednu konkrétnym spojom, na ktorý bol vydaný.
- (3) Jednorazový cestovný lístok je prenosný až do začatia prepravy. Cestovný lístok vyhotovený na meno a priezvisko cestujúceho je neprenosný. Cestujúci nie je oprávnený po nastúpení do autobusu odovzdať cestovný lístok inej osobe. Ak bol cestovný lístok vydaný na meno a priezvisko, môže tento použiť iná osoba len s predchádzajúcim výslovným súhlasom dopravcu.
- (4) Cestujúci je povinný
 - a) mať platný cestovný lístok pri nastupovaní do autobusu, ak ho vydala výdajňa cestovných lístkov mimo autobusu alebo ak ide o cestovný lístok vo forme aktivovaného elektronického média,
 - b) kúpiť si cestovný lístok bezprostredne po nastúpení do autobusu, ak cestovný lístok vydáva vodič alebo iný oprávnený člen osádky autobusu,
 - c) pri nástupe do autobusu bez vyzvania predložiť vodičovi alebo inému členovi osádky autobusu cestovné doklady preukazujúce oprávnenosť použitia príslušného druhu cestovného lístka, či realizácie prepravy v súlade s prepravnými podmienkami podľa tohto prepravného poriadku a v pravidelnej autobusovej doprave aj podľa cestovného poriadku a tarify,
 - d) mať cestovný lístok pri sebe po celý čas prepravy a bezprostredne pri vystupovaní z autobusu.
- (5) Cestovný lístok je neplatný
 - a) ak bol vydaný na základe nesprávnych alebo nepravdivých údajov alebo ak údaje, na základe ktorých bol vydaný, sú už neplatné,
 - b) ak sa nejedná o originálny cestovný doklad vydaný dopravcom alebo ním poverenou osobou alebo boli údaje v ňom neoprávnene pozmenené,
 - c) ak z neho nie sú zrejmé údaje, ktoré umožňujú podľa povahy prevádzky kontrolu jeho platnosti a správnosti jeho použitia, a to aj napr. v prípade jeho neúplnosti, či iného znehodnotenia, poškodenia alebo zašpinenia,
 - d) ak uplynula doba jeho platnosti alebo bol použitý nad rámec jeho prevádzkovej platnosti, či jeho platnosť skončila v prípade jednorazového cestovného lístka z dôvodu ukončenia prepravy vystúpením cestujúceho z autobusu,
 - e) ak v prípade cestovného lístka vo forme elektronického média tento bol akokoľvek upravovaný, nie je možné overiť jeho platnosť z dôvodov na strane cestujúceho (a to napr. aj odmietnutím nahliadnutia do cestovného lístka v mobilnom telefóne cestujúceho, či v prípade jeho vypnutia pre nedostatok energie a pod.) alebo ak cestujúci cestovným lístkom v takejto forme nedisponuje v elektronickom médiu už pred nastúpením do autobusu,
 - f) ak ho použila neoprávnená osoba alebo cestujúci nevie preukázať oprávnenosť použitia cestovného lístka pre príslušný druh cestovného zodpovedajúcej tarifnej skupiny v prípade podmienenia jeho použitia predložením iného cestovného dokladu podmieňujúceho platnosť cestovného lístka (napr. doklad nároku na zľavu zo základného cestovného a pod.), resp. na ktorého podklade sa môže uskutočniť preprava cestujúcich a ich batožín v súlade s prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovným poriadkom a tarifou,
 - h) ak je spolu s cestovným lístkom predložený iný cestovný doklad podmieňujúci platnosť cestovného lístka, resp. na ktorého podklade sa môže uskutočniť preprava cestujúcich a ich batožín v súlade s prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovným poriadkom a tarifou, ktorý je neplatný primerane z dôvodov neplatnosti cestovného lístka podľa písm. a) až f) alebo ak nebol predložený vôbec.

- (6) Cestovný lístok so zľavou zo základného cestovného je platný vždy len spolu s platným dokladom preukazujúcim nárok na zľavu zo základného cestovného a za podmienok určených v tarife. Ak má dopravca alebo člen osádky autobusu pochybnosti o splnení podmienok pre poskytnutie zľavy zo základného cestovného, je oprávnený požadovať od žiadateľa/cestujúceho ďalšie doklady. Pokiaľ sa právo na zľavu zo základného cestovného nepreukáže, dopravca je oprávnený poskytnutie zľavy odprieť; cestujúci si je povinný v takomto prípade zakúpiť cestovný lístok za základné cestovné.
- (7) Cestovný lístok je možné vydať cestujúcemu na prepravu len do zastávky použitého spoja umožňujúcej cestujúcemu podľa cestovného poriadku na nej výstup.
- (8) Miestenka je druh cestovného dokladu oprávňujúci cestujúceho na obsadenie príslušného miesta v autobuse konkrétneho spoja autobusovej linky dopravcu označeného v cestovnom poriadku (prípustnosť prepravy len spolu s platným cestovným lístkom, či iným určeným cestovným dokladom, zakúpením miestenky nie je dotknutá). Ak je v cestovnom poriadku autobusovej linky dopravcu konkrétny spoj označený ako povinne miestenkový alebo táto povinnosť je v cestovnom poriadku určená pre autobusovú linku a všetky jej spoje všeobecne, je cestujúci povinný si k umožneniu prepravy takýmto spojom a na obsadenie príslušného miesta v autobuse zakúpiť si miestne povinne.
- (9) Cestujúci s miestenkou stráca právo na miesto, pre ktoré bola miestenka vydaná, ak toto miesto neobsadí do odchodu spoja z nástupnej zastávky, ak cestovný poriadok neurčuje inak. Ak cestujúcemu s miestenkou nebolo v autobuse zabezpečené miesto na sedenie, pre ktoré bola miestenka vydaná, má cestujúci právo na vrátenie zaplatenej ceny miestenky. Ak sa cestujúci s miestenkou vzdá prepravy alebo vyhradeného miesta na sedenie, hoci toto bolo voľné, alebo ak prepravu preruší, dopravca mu zaplatenú cenu miestenky nevracia. Ak cestujúci s miestenkou na žiadosť osádky autobusu uvoľnil miesto na sedenie cestujúcemu s osobitnými právami pri preprave podľa čl. 10 ods. 3, dopravca cestujúcemu s miestenkou na základe jeho žiadosti zaplatenú cenu miestenky vráti.
- (10) Cestujúci, ktorý má miestenku, je povinný byť najneskôr 5 min pred plánovaným časom odchodu spoja pripravený na nástupnej zastávke (resp. 10 minút v prípade, že nástupnou zastávkou je východisková zastávka spoja) k využitiu tejto miestenky, inak môže byť jeho miestenka predaná inému cestujúcemu.
- (11) Za stratený alebo nevyužitý cestovný lístok dopravca náhradu neposkytuje a ani nevracia zaplatené cestovné a dovozné. Náhradný cestovný lístok cestujúcemu dopravca vydá, ak sa jedná o stratený cestovný lístok vyhotovený na meno a priezvisko cestujúceho.
- (12) Na miestenky, batožinové lístky, či ďalšie cestovné doklady, sa primerane vzťahujú ustanovenia týkajúce sa cestovného lístka podľa tohto prepravného poriadku, ak nie je ustanovené inak.

Čl. 13

Kontrola cestovných lístkov, iných cestovných dokladov a uloženie sankčnej úhrady

- (1) Cestujúci je povinný mať platný cestovný lístok, ako aj iný cestovný doklad podmieňujúci platnosť cestovného lístka, resp. na ktorého podklade sa môže uskutočniť preprava cestujúcich a ich batožín v súlade s prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovným poriadkom a tarifou, pri sebe po celý čas prepravy a bezprostredne pri vystupovaní z autobusu a na výzvu sa ním preukázať osádke autobusu, revízorovi alebo osobe poverenej výkonom odborného dozoru.
- (2) Kontrolu cestovných lístkov a súvisiacich cestovných dokladov je oprávnený vykonať vodič, iný člen osádky autobusu alebo revízor, ktorý sa preukáže cestujúcemu preukazom vydaným dopravcom (ďalej len „osoba vykonávajúca prepravnú kontrolu“). Osoba poverená výkonom odborného dozoru svoju príslušnosť k orgánu odborného dozoru a rozsah oprávnenia preukazuje preukazom.
- (3) Ak sa pri kontrole cestovných lístkov v autobuse alebo bezprostredne po vystúpení z neho na zastávke cestujúci nepreukáže osobe vykonávajúcej prepravnú kontrolu na jej výzvu platným cestovným lístkom, ako aj iným platným cestovným dokladom podmieňujúcim platnosť cestovného lístka, resp. na ktorého podklade sa môže uskutočniť preprava cestujúcich a ich batožín v súlade s

prepravným poriadkom a v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovným poriadkom a tarifou, je povinný na mieste zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu podľa tarify; inak je povinný preukázať sa dokladom totožnosti na zaznamenanie identifikačných údajov potrebných na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti. Ak ide o maloletého, zisťujú sa identifikačné údaje aj o jeho zákonnom zástupcovi.

- (4) Povinnosť preukázať sa dokladom totožnosti na zaznamenanie identifikačných údajov v rozsahu podľa ods. 3 sa vzťahuje aj na cestujúceho, ktorý poškodil alebo znečistil autobus a nezaplatil na mieste paušálnu sumu náhrady škody alebo náhradu za vyčistenie autobusu.
- (5) Cestujúci je povinný strpieť potrebné úkony osoby vykonávajúcej prepravnú kontrolu spojené so zisťovaním totožnosti cestujúceho. Ak cestujúci nemôže alebo nechce preukázať svoje identifikačné údaje v zmysle ustanovení ods. 3 alebo 4, je povinný strpieť aj potrebné úkony spojené s privolaním policajného zboru za účelom zistenia jeho totožnosti.
- (6) Policajný zbor spolupracuje s dopravcom, a to aj prostredníctvom osoby vykonávajúcej prepravnú kontrolu, pri zisťovaní totožnosti cestujúceho, ktorý sa nepreukázal dokladom totožnosti podľa ods. 3. Policajný zbor je oprávnený poskytnúť dopravcovi identifikačné údaje cestujúceho v rozsahu a na účel podľa ods. 3.
- (7) Vylúčením cestujúceho z prepravy podľa čl. 7 ods. 3 písm. b) z dôvodu, že cestujúci na mieste nezaplatil cestovné, sankčnú úhradu alebo paušálnu sumu náhrady škody alebo náhrady za vyčistenie autobusu a súčasne odmietol poskytnúť svoje identifikačné údaje potrebné na ich vymáhanie, nie je dotknutá povinnosť cestujúceho tieto úhrady dopravcovi zaplatiť.
- (8) Osoba vykonávajúca prepravnú kontrolu pri zistení porušenia zmluvy o preprave osôb zo strany cestujúceho porušením prepravných podmienok podľa tohto prepravného poriadku alebo v pravidelnej autobusovej doprave aj cestovného poriadku a tarify z dôvodov podľa ods. 3 alebo 4, spíše s cestujúcim o tejto skutočnosti záznam primerane obsahujúci údaje o dátume, čase, spoji príslušnej autobusovej linky, mieste zistenia, stručný opis porušenej povinnosti, identifikačné údaje cestujúceho (v prípade maloletého cestujúceho aj identifikačné údaje jeho zákonného zástupcu), výšku cestovného, uloženej sankčnej úhrady, paušálnej sumy náhrady škody alebo náhrady za vyčistenie autobusu, lehotu na ich zaplatenie a možnosti spôsobu, či miesta realizácie úhrady. Jedno vyhotovenie záznamu osoba vykonávajúca prepravnú kontrolu odovzdá cestujúcemu a druhý odovzdá do evidencie dopravcu, resp. na účely ďalšieho vymáhania pre prípad nerealizácie úhrady zo strany cestujúceho na mieste alebo v stanovenej lehote.
- (9) Osoba vykonávajúca prepravnú kontrolu pri zistení preukázania sa cestujúceho neplatným cestovným lístkom, či iným neplatným cestovným dokladom, takýto doklad cestujúcemu odoberie za účelom jeho zaradenia ako dôkazu k zdokumentovaniu zisteného porušenia prepravných a tarifných podmienok.

Čl. 14

Osobitné ustanovenia pre osobitnú pravidelnú dopravu

- (1) Osobitná pravidelná doprava môže byť súbežná s trasou autobusovej linky pravidelnej dopravy s využívaním jej zastávok a prístreškov podľa dohody s jej prevádzkovateľom alebo samostatná po vlastnej trase s vlastnými zastávkami.
- (2) Dopravca má v osobitnej pravidelnej doprave prepravnú povinnosť a povinnosti dopravcu len vo vzťahu k dohodnutej skupine cestujúcich; nemá prevádzkovú povinnosť ani tarifnú povinnosť.
- (3) Dopravca v osobitnej pravidelnej doprave je povinný používať na plnenie dopravných služieb vhodné autobusy, ktoré sú usposobené alebo vybavené na prepravu dohodnutých skupín cestujúcich, ak ich preprava, nastupovanie alebo vystupovanie vyžaduje osobnú asistenciu, inú pomoc alebo použitie technického zariadenia.

- (4) Používané autobusy musia byť popri označení obchodným menom dopravcu označené vpredu a vzadu názvom cieľovej zastávky a nápisom označujúcim osobitnú pravidelnú dopravu, napríklad Školský autobus, Zmluvná preprava alebo obchodným menom objednávateľa prepravy. Výška písmen označenia je najmenej 100 mm.
- (5) Prípadné práva cestujúceho voči dopravcovi, ak sa preprava nevykonala včas, určuje prepravná zmluva medzi dopravcom a objednávateľom osobitnej pravidelnej dopravy.
- (6) Ustanovenia o právach a povinnostiach dopravcu a cestujúceho v pravidelnej doprave sa primerane vzťahujú aj na osobitnú pravidelnú dopravu, ak ich vyslovene neurčuje prepravná zmluva medzi dopravcom a objednávateľom osobitnej pravidelnej dopravy, kedy tieto majú prednosť pred všeobecnou úpravou uvedenou v tomto prepravnom poriadku.

Čl. 15

Osobitné ustanovenia pre príležitostnú dopravu

- (1) Dopravca príležitostnej dopravy má prepravnú povinnosť a povinnosti dopravcu len voči prepravovanej skupine cestujúcich; nemá prevádzkovú povinnosť ani tarifnú povinnosť.
- (2) Z príležitostnej dopravy je vylúčená preprava autobusových zásielok a stojacich cestujúcich.
- (3) Používané autobusy a autokary musia byť popri označení obchodným menom dopravcu príležitostnej dopravy označené vpredu a vzadu nápisom Zájazd. Výška písmen označenia je najmenej 100 mm.
- (4) Držiteľ dopravnej licencie na pravidelnú dopravu môže vykonávať vnútroštátnu príležitostnú dopravu a na základe jazdného listu aj medzinárodnú príležitostnú dopravu.
- (5) Dopravca je povinný nahradiť škodu vzniknutú cestujúcemu, resp. objednávateľovi príležitostnej prepravy tým, že preprava nebola vykonaná včas; podmienky a rozsah náhrady určuje prepravná zmluva medzi dopravcom a objednávateľom príležitostnej dopravy.
- (6) Ustanovenia o právach a povinnostiach dopravcu a cestujúceho v pravidelnej doprave sa primerane vzťahujú aj na príležitostnú dopravu, ak ich vyslovene neurčuje dohoda medzi dopravcom a objednávateľom príležitostnej dopravy, kedy takéto dohodnuté podmienky majú prednosť pred všeobecnou úpravou uvedenou v tomto prepravnom poriadku.
- (7) Dohoda medzi dopravcom a objednávateľom príležitostnej dopravy o vykonaní príležitostnej dopravy za podmienok ustanovených týmto prepravným poriadkom, s prípadnými dohodnutými odlišnosťami alebo ďalšími podmienkami, sa realizuje na základe písomne uzavretej prepravnej zmluvy alebo po doručení zo strany dopravcu akceptovanej záväznej písomnej objednávky objednávateľovi príležitostnej dopravy na adresu, resp. formou, uvedenou v objednávke; inak obdobným spôsobom, ako pre doručenie objednávky dopravcovi.
- (8) Objednávku príležitostnej dopravy je možné dopravcovi doručiť osobne v sídle dopravcu, elektronickou formou prostredníctvom elektronickej pošty na e-mailovú adresu dopravcu alebo elektronického formulára (ak bol na tento účel dopravcom zriadený) alebo jej doručením dopravcovi poštou. Objednávka musí mať písomnú formu a obsahovať:
 - a) identifikačné údaje objednávateľa príležitostnej dopravy: meno a priezvisko, resp. obchodné meno, adresa trvalého pobytu, resp. sídla, kontaktné údaje (meno a priezvisko kontaktnej osoby zodpovednej za dohodnutie podmienok, jej mobilné telefónne číslo a e-mailová adresa; obdobne tak i v prípade osoby zodpovednej za riešenie podmienok prepravy za objednávateľa priamo počas realizácie dopravy, ak sa jedná o inú osobu), fakturačné údaje vrátane IČO, DIČ, prípadne IČ DPH,
 - b) požadovaný dátum a čas vykonania dopravy, miesto nástupu a výstupu cestujúcich a prípadné ďalšie miesta zastavovania pri ich preprave, prípadný čas čakania v miestach zastavenia, resp. pred vykonaním spätočnej cesty a pod.,
 - c) požadovaný počet prepravovaných osôb, či ďalšie relevantné údaje o prepravovanej skupine cestujúcich a špecifických požiadavkách týkajúcich sa ich prepravy, napr. ak nastupovanie

alebo vystupovanie vyžaduje osobnú asistenciu, inú pomoc alebo použitie technického zariadenia,

- d) počet objednávaných autobusov a ich uspošobenie alebo vybavenie, ak počet prepravovaných osôb prekračuje štandardnú kapacitu miest na sedenie v autobuse alebo preprava požadovanej skupiny cestujúcich si vyžaduje vhodný druh autobusu; resp. výber autobusu z ponuky vozidlového parku dopravcu zverejneného na jeho webovom sídle; ak objednávateľ špecifikáciu autobusu, resp. jeho vybavenia neuvedie, má sa za to, že dopravca je oprávnený príležitostnú dopravu pre objednávateľa vykonať autobusom v štandardnom vybavení spomedzi vozidiel vo svojom vozidlovom parku.
- (9) Dopravca je oprávnený podmieniť platnosť objednania príležitostnej dopravy uhradením zálohovej platby do výšky 100 % predpokladanej ceny objednáanej dopravy na základe zálohovej faktúry zaslanej objednávateľovi príležitostnej dopravy spolu s akceptáciou jeho objednávky.
- (10) Ak medzi dopravcom a objednávateľom príležitostnej dopravy už boli podmienky príležitostnej dopravy dohodnuté, tieto sa uvedú do objednávky pred jej akceptovaním dopravcom a odoslaním objednávateľovi spolu s uvedením počtu a druhu autobusov, sadzby za jednotku jazdného výkonu, za státie, či ďalších skutočností potrebných pre stanovenie ceny dohodnutej príležitostnej dopravy, či podmienok jej realizácie.

Čl. 16

Osobitné ustanovenia pre medzinárodnú dopravu

- (1) Cestujúci je povinný mať pri preprave platný cestovný pas, či iný doklad a spĺňať všetky podmienky oprávňujúce ho na vstup a pobyt v krajine výstupu cestujúceho vrátane tranzitnej krajiny mimo územia SR.
- (2) Cestujúci do dovŕšenia 12. roku veku je oprávnený na medzištátnu prepravu len v sprievode cestujúceho po dovŕšení 15. roku veku. K prijatiu cestujúceho do dovŕšenia 15. roku veku na medzištátnu prepravu dopravca súčasne vyžaduje predloženie overeného písomného súhlasu jeho zákonného zástupcu, ak tento necestuje spolu s týmto cestujúcim.
- (3) Cestovný lístok cestujúceho sa vyhotovuje na meno a priezvisko cestujúceho a je neprenosný, ak nie je v cestovnom poriadku príslušnej autobusovej linky uvedené inak.
- (4) Sadzby cestovného a dovozného sú stanovené v samostatnom cenníku pre príslušnú medzinárodnú autobusovú linku.
- (5) Cestujúci je povinný každý kus cestovnej batožiny označiť svojím menom a priezviskom a adresou, prípadne podľa jeho vôle i kontaktom na mobilný telefón.
- (6) Z medzinárodnej dopravy sú okrem vecí, ktorých preprava je všeobecne vylúčená z prepravy batožín podľa tohto prepravného poriadku, vylúčené aj veci, ktorých dovoz alebo obeh je zakázaný v krajine výstupu cestujúceho vrátane tranzitnej krajiny mimo územia SR.
- (7) Autobusové zásielky a živé spoločenské zvieratá dopravca neprepravuje.
- (8) Za splnenie prepravnej zmluvy voči cestujúcemu sa považuje aj vykonanie prepravy v inom ako zmluvnom rozsahu, pokiaľ došlo k vylúčeniu cestujúceho z prepravy oprávneným zamestnancom dopravcu pre porušenie prepravných podmienok podľa tohto prepravného poriadku, prepravnej zmluvy, resp. z iného dôvodu alebo okolností na strane cestujúceho, napr. v prípade znemožnenia ďalšej prepravy cestujúceho alebo jeho batožiny orgánom hraničnej a colnej kontroly alebo iným príslušným orgánom; to platí aj v prípade prekročenia času zdržania prepravy na medzinárodnej autobusovej linke z dôvodu alebo okolností na strane cestujúceho, v dôsledku ktorého dochádza k meškaniu spoja dlhšieho ako 15 min s výnimkou okolností majúcich povahu ohrozenia života alebo zdravia cestujúceho.
- (9) Ustanovenia o právach a povinnostiach dopravcu a cestujúceho v pravidelnej doprave sa primerane vzťahujú aj na medzinárodnú dopravu, ak nie je ustanovené inak v tomto prepravnom poriadku a v pravidelnej doprave aj v cestovnom poriadku alebo tarife, alebo ak ich vyslovene neurčuje prepravná zmluva medzi dopravcom a objednávateľom osobitnej pravidelnej dopravy alebo

príležitostnej dopravy uzavretá v rozsahu zodpovedajúcom medzinárodnej doprave, kedy tieto majú prednosť pred všeobecnou úpravou uvedenou v tomto prepravnom poriadku a v pravidelnej doprave aj v cestovnom poriadku alebo tarife.

Oddiel III

Preprava batožín, autobusových zásielok a živých spoločenských zvierat

Čl. 17

Preprava batožín

- (1) Batožina je ľahko prenosná vec prepravovaná súčasne s cestujúcim buď spoločne s ním a pod jeho dohľadom alebo oddelene, po splnení príslušných prepravných podmienok podľa tohto prepravného poriadku alebo v pravidelnej autobusovej doprave aj podľa cestovného poriadku a tarify. Preprava batožiny môže byť vylúčená, aj ak tak určuje cestovný poriadok príslušnej autobusovej linky.
- (2) Príručná batožina sa prepravuje spoločne s cestujúcim, pod jeho dohľadom a na jeho zodpovednosť v odkladacom priestore nad sedadlom, a to iba v prípade, ak neohrozuje bezpečnosť, nesťažuje alebo neobmedzuje činnosť osádky autobusu alebo ostatných cestujúcich, najmä výkonu vodiča, či pohybu osôb v autobuse alebo pri nástupe a výstupe cestujúcich. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, batožina sa musí uložiť podľa pokynov vodiča alebo iného člena osádky autobusu.
- (3) Príručná batožina cestujúceho sa prepravuje bezplatne do počtu kusov, do rozmerov, či iných podmienok, podľa tarify. Po prekročení stanoveného počtu alebo rozmerov sa príručná batožina prepravuje za úhradu dovozného. Hmotnosť a rozmery batožiny pre účely určenia výšky dovozného osádka autobusu zisťuje podľa prevádzkových možností vážením, meraním alebo odhadom. Prípadné odchýlky od všeobecných tarifných podmienok podľa tarify môže byť stanovená v cestovnom poriadku príslušnej autobusovej linky.
- (4) Cestovná batožina sa prepravuje oddelene od cestujúceho. Za oddelenú prepravu sa považuje preprava batožín uložených na mieste určenom dopravcom alebo pokynom vodiča, či iného člena osádky autobusu, mimo priestoru autobusu určeného na prepravu cestujúcich alebo v tomto priestore, ale na takom mieste, že cestujúci nemá možnosť na svoju batožinu dohliadať (ďalej len „batožinový priestor“). Dopravca je povinný dbať, aby sa cestovná batožina prepravila do miesta určenia najneskôr v rovnaký čas s cestujúcim.
- (5) Batožina môže byť prepravovaná len so súhlasom vodiča alebo iného člena osádky autobusu, pričom cestujúci je povinný postupovať pri preprave batožiny podľa ich pokynov a prevádzkových podmienok dopravcu. Cestujúci je povinný na požiadanie vodiča alebo iného člena osádky autobusu poskytnúť mu pri ukladaní, vykladaní, či inej manipulácii s cestovnou batožinou cestujúceho, primeranú pomoc.
- (6) Vodič alebo iný oprávnený člen osádky autobusu určí, či sa batožina prepraví ako príručná batožina alebo ako cestovná batožina v batožinovom priestore. V prípade, ak vodič určí ako miesto prepravy batožiny batožinový priestor, je cestujúci povinný upozorniť na osobitnú povahu batožiny, najmä na jej obsah a hodnotu, ak vyžaduje, aby sa s ňou určitým spôsobom zaobchádzalo alebo aby sa ukladala v určitej polohe.
- (8) Ako batožinu je z prepravy v autobuse vylúčené prepravovať
 - a) veci, ktorých preprava je zakázaná osobitnými predpismi vrátane falšovaných a odcudzených vecí, ohrozených druhov živočíchov a rastlín a pod.,
 - b) veci, ktoré nemožno vzhľadom na ich tvar, hmotnosť, objem a vyhotovenie rýchlo a bez ťažkostí naložiť a umiestniť v priestore autobusu určeného na prepravu cestujúcich alebo batožinovom priestore (napr. bicykle),

- c) nebezpečné veci a látky, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť výbuch, požiar alebo iné poškodenie autobusu, či dopravného zariadenia dopravcu, ako aj úraz, otravu, popálenie, ochorenie, či iné ohrozenie života a zdravia osôb a zvierat alebo životného prostredia, ako aj omamné a psychotropné látky,
 - d) strelné zbrane vrátane munície; to neplatí, ak sa jedná o prepravu príslušníkov ozbrojených síl a zborov, či iných oprávnených osôb za predpokladu splnenia požiadaviek podľa osobitných predpisov,
 - e) veci, ktoré môžu poškodiť, prípadne znečistiť odev alebo batožiny ostatných cestujúcich vrátane prepravovaných autobusových zásielok alebo ktoré svojím zápachom, úpravou alebo viditeľným obsahom sú urážlivé alebo hanlivé a pod. a mohli by byť cestujúcim alebo osádke autobusu na ťarchu,
 - f) v cestovnej batožine peniaze, kolkové a poštové známky a iné ceniny, šperky, drahokamy a drahé kovy, klenoty, cenné papiere na doručiteľa a iné cennosti v hodnote vyššej ako 100,- eur,
 - g) batožinu, ktorej hmotnosť presahuje 30 kg alebo batožiny, ktorých celková hmotnosť na jedného cestujúceho presahuje 50 kg,
 - h) cestovnú batožinu, ktorej cena vrátane jej obsahu v čase prijatia na prepravu je vyššia ako 300,- eur za jeden kus; ak cestujúci napriek tejto podmienke podá na prepravu cestovnú batožinu s hodnotou nad tento limit, dopravca zodpovedá pri jej strate alebo zničení len do výšky tohto limitu ako za škodu, ktorá bola spôsobená s príspevom cestujúceho a osobitnou povahou cestovnej batožiny,
 - i) viac ako dva kusy cestovnej batožiny jedného cestujúceho; to neplatí, pokiaľ to obsadenie kapacity batožinového priestoru autobusu a prevádzkové podmienky umožňujú a prepravu ďalšej cestovnej batožiny povolí vodič alebo iný oprávnený člen osádky autobusu,
 - j) ostatné veci alebo batožinu, ktorú by inak bolo možné prepravovať, ak to neumožňujú prevádzkové podmienky, najmä obsadenie kapacity batožinového priestoru autobusu a pod.
- (9) Ak vodič alebo iný oprávnený zamestnanec dopravcu má odôvodnenú pochybnosť o tom, či batožina cestujúceho spĺňa prepravné podmienky podľa tohto prepravného poriadku a v pravidelnej autobusovej doprave aj podľa cestovného poriadku a tarify, je oprávnený presvedčiť sa v prítomnosti cestujúceho o jej povahe a obsahu. Ak cestujúci preskúmanie batožiny odmietne alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci, ktoré cestujúci chce prepraviť, sú z prepravy vylúčené, cestujúci je ich povinný z autobusu odstrániť. Ak cestujúci tento pokyn neposlúchne, ako aj v prípadoch podľa čl. 7 ods. 3 písm. c), odstránenie batožiny zabezpečí oprávnený zamestnanec dopravcu, ktorý je súčasne oprávnený z prepravy vylúčiť aj dotknutého cestujúceho, a to bez nároku na vrátenie už prípadne zaplateného cestovného a dovozného.

Čl. 18

Preprava autobusových zásielok

- (1) Autobusová zásielka je zásielka prepravovaná zo zastávky a do zastávky tej istej autobusovej linky pravidelnej autobusovej dopravy bez prepravujúcej sa osoby, po splnení príslušných prepravných podmienok podľa tohto prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify. Preprava autobusových zásielok môže byť vylúčená, ak tak určuje cestovný poriadok príslušnej autobusovej linky.
- (2) Autobusové zásielky musia vyhovovať podmienkam určeným na prijatie a prepravu vecí ustanovené pre prepravu batožín vrátane vylúčenia vecí z prepravy podľa čl. 17; na prepravu sa prijímajú len ak to umožňujú prevádzkové podmienky, najmä obsadenie kapacity batožinového priestoru autobusu, kedy sa prioritne prepravujú cestovné batožiny.
- (3) Prepravu autobusových zásielok je potrebné dopredu objednať. Prepravná zmluva vzniká prevzatím autobusovej zásielky na prepravu osádkou autobusu na zastávke, čím vzniká odosielateľovi právo, aby mu dopravca za prepravné podľa tarify zaplatené odosielateľom dopravcovi najneskôr pri

prijatí autobusovej zásielky osádkou autobusu autobusovú zásielku prepravil do určeného miesta zastávky autobusovej linky a vydal ju určenému príjemcovi.

- (4) Preprava autobusovej zásielky označenej adresou odosielateľa i prijímateľa a zastávkou určenia podľa cestovného poriadku je spravidla vykonávaná na základe prepravného listu, z ktorej je zrejma objednávka prepravy zo strany objednávateľa vrátane jeho kontaktu na mobilné telefónne zariadenie, potvrdené prevzatie autobusovej zásielky dopravcom a po jej odovzdaní aj príjemcom, ak sa odosielateľ s dopravcom nedohodli inak.
- (5) Dopravca je povinný vykonať prepravu autobusovej zásielky s odbornou starostlivosťou a v určenej lehote zodpovedajúcej cestovnému poriadku spoja autobusovej linky, na ktorý bola autobusová zásielka odovzdaná na prepravu, pričom odosielateľ po odovzdaní autobusovej zásielky dopravcovi až do jej odovzdania príjemcovi ďalej nemá možnosť dávať nové príkazy dopravcovi.
- (6) Odosielateľ je povinný zabezpečiť prevzatie zásielky prijímateľom v zastávke určenia priamo pri autobuse, a to bezprostredne pri príchode autobusu na zastávku, aby nedošlo k zdržaniu odchodu autobusu zo zastávky. Osádka autobusu vydá autobusovú zásielku v zastávke určenia osobe, ktorá sa o jej vydanie prihlásila a oznámila identifikačné údaje príjemcu autobusovej zásielky. Prijímateľ je povinný na vyzvanie osádky autobusu preukázať svoju totožnosť dokladom totožnosti a potvrdiť vyzdvihnutie autobusovej zásielky.
- (7) V prípade, že autobusová zásielka na zastávke v mieste určenia nie je vyzdvihnutá príjemcom do času odchodu spoja z tejto zastávky podľa cestovného poriadku, s autobusovou zásielkou osádka autobusu nakladá ako s nájdenou vecou. Pri dodatočnom prevzatí autobusovej zásielky, ktorá nebola príjemcom vyzdvihnutá, je odosielateľ povinný zaplatiť úhradu za márnú spätnú prepravu autobusovej zásielky odpovedajúcu výške zaplateného prepravného a prípadnú ďalšiu úhradu podľa tarify za uloženie autobusovej zásielky.
- (8) Na prepravu autobusových zásielok sa primerane vzťahujú ustanovenia tohto prepravného poriadku týkajúce sa prepravy batožín, ak tento prepravný poriadok alebo cestovný poriadok príslušnej autobusovej linky neustanovuje inak.

Čl. 19

Preprava zvierat

- (1) Preprava zvierat je vylúčená.
- (2) Ustanovenia o preprave zvierat sa nevzťahujú na prepravu psa so špeciálnym výcvikom sprevádzajúceho zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou podľa čl. 10 ods. 2.

Čl. 20

Nájdené veci

- (1) Ak osádka autobusu zistí, že v autobuse zostala opustená batožina, nevyzdvihnutá autobusová zásielka alebo akákoľvek iná zabudnutá vec patriaca cestujúcim (ďalej len „nájdené veci“) alebo jej nájdená vec bola odovzdaná iným cestujúcim, oznámi túto skutočnosť príslušnému oprávnenému zamestnancovi dopravcu a zabezpečí, aby bola nájdená vec bezodkladne odovzdaná v sídle alebo stanovenom organizačnom útvare dopravcu, a to na základe potvrdenia o jej odovzdaní s identifikáciou dátumu, času, spoja príslušnej autobusovej linky, mieste zistenia, stručného opisu nájdenej veci.
- (2) Dopravca je povinný nájdené veci vydať vlastníkovi. Ak je vlastník nájdenej veci známy a dopravca disponuje jeho kontaktom, dopravca ho bezodkladne o zistení nájdenej veci upovedomí, inak ju dopravca podľa jej povahy uloží po dobu 30 dní od vykonania prepravy, na ktorej došlo k zisteniu nájdenej veci. Ak si vlastník nájdenej veci túto v stanovenej úložnej lehote nevyzdvihne, dopravca je nájdenú vec podľa § 135 ods. 1 Občianskeho zákonníka povinný odovzdať príslušnému štátnemu orgánu. Ak sa o vlastníka nájdenú vec neprihlási do jedného roka od jej odovzdania, pripadne do vlastníctva štátu.

- (3) Ak sa cestujúci, ktorý nájdenú vec stratil alebo zabudol v autobuse, o nájdenú vec prihlási u osádky autobusu a nie sú pochybnosti o pravdivosti tvrdenia o jeho vlastníctve nájdennej veci (správne popíše nájdenú vec alebo jej obsah), osádka autobusu mu nájdenú vec vráti po preukázaní sa cestujúceho svojím dokladom totožnosti a jeho písomným potvrdením prevzatia nájdennej veci. Ak nájdenou vecou v čase prihlásenia sa cestujúceho o ňu osádka autobusu už nedisponuje z dôvodu jej odovzdania podľa ods. 1, informuje cestujúceho o možnosti jej vyzdvihnutia v sídle alebo stanovenom organizačnom útvere dopravcu.
- (4) Ak sa cestujúci o nájdenú vec neprihlási najneskôr nasledujúci pracovný deň po vykonaní prepravy, na ktorej došlo k zisteniu nájdennej veci a medzi nájdenými vecami je občiansky preukaz alebo cestovný pas, je dopravca povinný zabezpečiť jeho bezodkladné odovzdanie príslušníkovi Policajného zboru, príslušníkovi obecnej polície alebo obci a v zahraničí zastupiteľskému úradu a v prípade vodičského preukazu aj jeho držiteľovi; ak sú medzi nájdenými vecami predmety osobnej povahy (iné osobné doklady alebo preukazy, peňaženky, mobilné telefóny, notebooky, fotoaparáty a pod.), je dopravca povinný zabezpečiť ich bezodkladné odovzdanie útvaru Policajného zboru.
- (5) Pri dodatočnom prevzatí nájdennej veci v sídle alebo stanovenom organizačnom útvere dopravcu neskoršom ako 3 pracovné dni od vykonania prepravy, na ktorej došlo k zisteniu nájdennej veci, je vlastník nájdennej veci dopravcovi povinný zaplatiť úhradu podľa tarify za uloženie autobusovej zásielky, pričom dopravca si právo na náležité neuplatňuje.

Oddiel IV

Mimoriadnosti a uplatňovanie nárokov

Čl. 21

Mimoriadne udalosti počas prepravy

- (1) Mimoriadnou udalosťou počas prepravy je najmä dopravná nehoda, škodová udalosť alebo požiar autobusu, úraz alebo náhle ochorenie, či iná nepredpokladaná udalosť počas prepravy, pri ktorej je ohrozený život alebo zdravie cestujúceho, osádky autobusu alebo iných osôb, ich majetku, či príroda a životné prostredie alebo prerušenie dopravy.
- (2) Dopravnou nehodou je udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej sa usmrť alebo zraní osoba, sa poškodí cesta alebo všeobecne prospešné zariadenie, uniknú nebezpečné veci alebo na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikne hmotná škoda zrejme prevyšujúca jedenapolnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona (pozn.: 1,5 x 2 660 eur = 3 990 eur). Za dopravnú nehodu sa považuje aj škodová udalosť, ak nie je splnená niektorá z povinností podľa ods. 3, vodič zúčastneného vozidla je pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky alebo sa odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie ich požitia alebo sa účastníci škodovej udalosti nedohodli na jej zavinení.
- (3) Škodovou udalosťou sú ostatné udalosti v cestnej premávke, pri ktorých vznikla škoda v priamej súvislosti s premávkou vozidla, ktoré sa nepovažujú za dopravnú nehodu. Účastník škodovej udalosti je povinný bezodkladne zastaviť vozidlo, preukázať svoju totožnosť inému účastníkovi škodovej udalosti, poskytnúť údaje o poistení vozidla, zdržať sa požitia alkoholu alebo inej návykovej látky, urobiť vhodné opatrenia, aby nebola ohrozená bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, vyplniť a podpísať tlačivo zavedené na zabezpečenie náhrady vzniknutej škody podľa osobitného predpisu; to platí aj v prípade, ak účastník škodovej udalosti spôsobil hmotnú škodu osobe, ktorá nie je účastníkom škodovej udalosti, pričom je povinný o tom túto osobu bezodkladne upovedomiť.
- (4) Členovia osádky autobusu, resp. účastníci dopravnej nehody, sú v prípade mimoriadnej udalosti primerane povinní:
 - a) vodič bezodkladne zastaviť autobus, zdržať sa požitia alkoholu alebo inej návykovej látky po nehode v čase, keď by to bolo na ujmu zistenia, či pred jazdou alebo počas jazdy požil alkohol alebo inú návykovú látku,

- b) poskytnúť podľa svojich schopností a možností postihnutej osobe potrebnú prvú pomoc a bezodkladne privolať odbornú lekársku pomoc,
 - c) urobiť potrebné opatrenia na odvrátenie vzniku škôd na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí a na záchranu osoby alebo majetku ohrozených mimoriadnou udalosťou, a to spôsobom primeraným okolnostiam ohrozenia,
 - d) ohlásiť dopravnú nehodu Policajnému zboru, zotrvať na mieste dopravnej nehody až do príchodu policajta alebo sa na toto miesto bezodkladne vrátiť po poskytnutí alebo privolaní pomoci, alebo po ohlásení dopravnej nehody a zdržať sa konania, ktoré by bolo na ujmu vyšetrenia dopravnej nehody, bezodkladne upovedomiť osobu, ktorá nie je účastníkom dopravnej nehody, o hmotnej škode, ktorá jej bola spôsobená dopravnou nehodou, a oznámiť jej svoje osobné údaje; ak to nie je možné, upovedomenie a oznámenie zabezpečí prostredníctvom Policajného zboru,
 - e) nahlásiť bezodkladne vznik mimoriadnej udalosti oprávnenej osobe dopravcu a postupovať podľa interných predpisov a pokynov dopravcu,
 - f) urobiť vhodné opatrenia, aby mimoriadnou udalosťou nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky na mieste mimoriadnej udalosti a umožniť obnovenie cestnej premávky, najmä premávky vozidiel pravidelnej verejnej dopravy osôb,
 - g) ak je to nevyhnutné na uvoľnenie alebo na ošetrovanie zranenej osoby alebo na obnovenie cestnej premávky, účastník dopravnej nehody môže premiestniť vozidlá, pritom je však povinný vyznačiť postavenie vozidiel po dopravnej nehode, situáciu a stopy,
 - h) poskytnúť orgánu Policajného zboru potrebnú súčinnosť pri objasňovaní dopravnej nehody vrátane predloženia dokladov, ktoré s tým súvisia.
- (5) Cestujúci je povinný:
- a) ak zistí, že je ohrozená bezpečnosť, život a zdravie cestujúcich, či osádka autobusu alebo môže dôjsť k vzniku škôd na ich majetku alebo majetku iných osôb v súvislosti s vykonávanou prepravou, je povinný na túto skutočnosť bezodkladne upozorniť osádku autobusu,
 - b) ak jeho život alebo zdravie nebolo mimoriadnou udalosťou postihnuté, poskytnúť podľa svojich schopností a možností pomoc osádke autobusu pri konaní (prípadne plniť povinnosti účastníka dopravnej nehody) podľa ods. 4,
 - c) o vzniku a odhadovanej výške škody bezodkladne informovať osádku autobusu a oznámiť údaje potrebné na prešetrenie vzniku škody, vrátane predmetu, rozsahu a výšky škody i identifikačných údajov cestujúceho; to platí aj o súčinnosti a údajoch pri objasňovaní mimoriadnej udalosti,
 - d) z autobusu vystúpiť až na základe pokynu oprávneného zamestnanca dopravcu po zabezpečení primeranej možnosti bezpečného výstupu z autobusu.
- (6) Vodič autobusu alebo dopravca má právo rozhodnúť o prerušení prepravy alebo odmietnutí vykonania prepravy po úseku cesty alebo trase, kde je dôvodný predpoklad zvýšeného rizika ohrozenia života a zdravia cestujúcich a členov osádky autobusu, ako aj majetku cestujúcich a dopravcu, obdobne aj u iných osôb (či vzniku mimoriadnej udalosti z iného dôvodu), a to vplyvom nevyhovujúcich poveternostných podmienok, zmenou kvality vozovky alebo prejazdnosti cesty, či iných skutočností v cestnej premávke, ako aj iných okolností ktorým dopravca nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia (vis maior). Cestujúcim po rozhodnutí osádky autobusu z takýchto dôvodov nevykonať alebo prerušiť prepravu, či zvoliť iné náhradné riešenie pre zaistenie bezpečnosti cestujúcich a ochrany života, zdravia, majetku, prírody alebo životného prostredia, nevzniká nárok na odškodnenie vo vzťahu k možným následkom nedodržania prepravnej zmluvy (napr. z dôvodu nevykonania prepravy včas v dôsledku neskoršieho času príchodu do cieľa a pod.).
- (7) V prípade mimoriadnej udalosti je dopravca povinný v primeranom čase zabezpečiť za účelom prepravy cestujúcich a ich batožín náhradnú dopravu, ak na dokončenie prepravy nie je možné využiť pôvodný autobus.

Čl. 22

Reklamácie

- (1) Cestujúci, resp. prepravca, uplatňuje u dopravcu práva a nároky vyplývajúce z tohto prepravného poriadku a prepravnej zmluvy formou reklamácie. V prípade nárokov na náhradu škody na zdraví alebo na príručných batožinách prepravovaných spoločne s cestujúcim alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, kedy pri uplatňovaní zodpovednosti dopravcu za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 až 431 Občianskeho zákonníka), nedôjde k dohode medzi cestujúcim a dopravcom, môže cestujúci svoje práva uplatniť priamo na príslušnom súde v premlčacej dobe podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.
- (2) Ak sa žiada o vrátenie čiastok zaplatených dopravcovi, na podanie reklamácie je oprávnený ten, kto sumu zaplatil, resp. jeho zákonný zástupca. V ostatných prípadoch je oprávneným v pravidelnej preprave osôb cestujúci, resp. odosielateľ, v príležitostnej preprave osôb objednávateľ prepravy. Oprávnený môže na základe písomného poverenia poveriť podaním reklamácie inú osobu, pričom toto písomné poverenie musí byť predložené spolu s podanou reklamáciou.
- (3) Reklamáciu môže cestujúci podať osobne v sídle dopravcu (ak podanie reklamácie vykoná ústne, dopravca vyhotoví o nej zápisnicu, ktorú cestujúci podpíše), písomne elektronickou formou prostredníctvom elektronickej pošty na e-mailovú adresu alebo písomne dorúčením reklamácie dopravcovi poštou. Odosielateľ alebo objednávateľ prepravy podávajú reklamáciu len písomne.
- (4) V reklamacii musí oprávnený vymedziť svoje požiadavky, riadne ich zdôvodniť a pripojiť doklady preukazujúce oprávnenosť jeho nároku a správnosť výšky požadovanej čiastky, najmä doklad o úhrade sumy, vrátenie ktorej sa požaduje, resp. z ktorej výšky sa nárok určuje, cestovný lístok, batožinový lístok, prepravný list, potvrdenie vydané osádkou autobusu a pod.
- (5) Oprávnený musí svoje práva a nároky uplatniť podaním reklamácie u dopravcu bez zbytočného odkladu najneskoršie do šiestich mesiacov,
 - a) ak ide o objednávateľa v príležitostnej preprave osôb, odo dňa, kedy sa preprava vykonala alebo sa mala vykonať,
 - b) ak ide o škodu spôsobenú na cestovnej batožine prepravovanej oddelene od cestujúceho alebo na autobusovej zásielke, odo dňa ich vydania cestujúcemu pri skončení prepravy, resp. od ich vydania príjemcovi, alebo ak k ich vydaniu nedošlo, odo dňa prevzatia na prepravu,
 - c) odo dňa skutočnosti zakladajúcej právo a nárok v statných prípadoch, inak zaniknú.
- (6) Ak reklamácia nemá náležitosti podľa ods. 4, dopravca bezodkladne vyzve reklamujúceho na jej doplnenie a určí na tento účel primeranú lehotu, nie kratšiu ako 10 dní. Ak v určenej lehote reklamujúci chýbajúce náležitosti nedoplní, reklamáciu dopravca odmietne.
- (7) Reklamáciu dopravca vybaví informovaním reklamujúceho o tom, či je reklamácia opodstatnená, odmietnutá alebo že sa ďalej vybavuje, a to v jednoduchých prípadoch, najmä ak možno rozhodnúť o oprávnenosti práva a nároku na podklade dokladov predložených reklamujúcim bezodkladne, v ostatných prípadoch do 30 dní, vo zvlášť zložitých prípadoch do 60 dní od uplatnenia reklamácie. V prípade, že by reklamácia mala byť vybavovaná dlhšie ako 30 dní, dopravca o tejto skutočnosti upovedomí reklamujúceho spolu s uvedením dôvodov. Doba plynutia lehoty na doplnenie náležitostí reklamácie sa nezapočíta do plynutia lehoty na jej vybavenie.
- (8) Ak bola dopravcom reklamácia uznaná za opodstatnenú, reklamujúcemu vráti aj náklady účelne vynaložené oprávneným na doručenie reklamácie, ak o ne dopravcu požiada (napr. poštovné a pod.).
- (9) Sťažnosti a reklamácie na plnenie záväzkov z prepravného poriadku a ich vybavovanie dopravcom podľa reklamačného poriadku preskúmava Slovenská obchodná inšpekcia.

Oddiel V

Záverečné ustanovenia

Čl. 23

- (1) Ak niektoré z ustanovení tohto prepravného poriadku je alebo sa stane neplatným, či neúčinným, nedotýka sa to jeho ostatných ustanovení, ktoré zostávajú platné a účinné. Ostatné vzťahy a nároky bližšie neupravené v tomto prepravnom poriadku sa riadia príslušnými ustanoveniami zákona o cestnej doprave a Občianskeho zákonníka a iných súvisiacich právnych predpisov, ktoré najlepšie zodpovedajú pôvodne zamýšľanému účelu neplatného alebo neúčinného ustanovenia. Nadradené ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov týmto prepravným poriadkom nie sú dotknuté.
- (2) Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku sú účinné najskôr dňom ich zverejnenia na webovom sídle dopravcu. V prípade podstatnej alebo rozsiahlejšej zmeny alebo doplnenia prepravného poriadku dopravca zabezpečí jeho zverejnenie v úplnom znení.
- (3) Neoddeliteľnou súčasťou tohto prepravného poriadku sú nasledovné prílohy:
 - a) príloha č. 1 – Tarifa autobusovej dopravy.
- (4) Tento prepravný poriadok je platný od 01. 03. 2023 ako súčasť návrhu dopravcu na uzavretie prepravnej zmluvy a po jej uzatvorení jeho obsah súčasťou zmluvných práv a povinností účastníkov prepravnej zmluvy s účinnosťou najskôr dňom jeho zverejnenia na webovom sídle dopravcu.

V Šamoríne dňa 28. 02. 2023